

BEVÆGELSE ²⁰²² i skoledagen ²⁰²²

Bevægelse i skoledagen 2022

Udgivet

September 2022

ISBN: 978-87-88745-13-9

© Dansk Skoleidræt, 2022

Forfatter

Jacob Have Nielsen

Videnskonsulent, Dansk Skoleidræt

Mette Rasmussen

Udviklingskonsulent, Dansk Skoleidræt

Foto

Hannibal Klok, Dansk Skoleidræt

Dansk Skoleidræt

Lindholm Havnevej 31, 5800 Nyborg

www.skoleidraet.dk

Dansk Skoleidræts publikationer kan frit citeres
med tydelig kildeangivelse.

Forord

Så er "Bevægelse i Skoledagen 2022" på gaden. Det er en undersøgelse, vi fra Dansk Skoleidræts side er glade for, og som vi i år udfører for sjette gang. Formålet er at give interessenter i og omkring skolen vigtig viden om status, udvikling og tendenser inden for bevægelse i skolen. En viden som år efter år har vakt opmærksomhed i skoleverdenen, hos beslutningstagere ude i landets kommuner og ikke mindst blandt politikere på Christiansborg, som på baggrund af tallene fra undersøgelsen og Dansk Skoleidræts arbejde på området løbende har opprioriteret bevægelse på den politiske dagsorden.

"Bevægelse i skoledagen 2022" fortæller desværre om en tilbagegang for bevægelse i skolen. Den udvikling ærgrer naturligvis Dansk Skoleidræt, men vi vælger at anskue det på den måde, at selvom vi som samfund er kommet langt med at implementere bevægelsesindsatser i den danske skole, så viser den reelle implementeringsgrad, at vi ikke er i mål med det oprindelige ønske forbundet med den nuværende lov – og at vi på den baggrund skal videre. Minutkravet synes på vej ud af lovgivningen, men det betyder ikke, at der er råd til at slække på prioriteringen ude på skolerne, og det politiske fokus skal opretholdes. Der er en stigende samfundsinteresse for børn og unges mistrivsel og overvægt, og der er idræt og bevægelse i skolen en af de mest oplagte løsninger med en påviselig positiv effekt i den sammenhæng.

Vi må formode, at bevægelse bl.a. på grund af lovkravet er kommet så meget ind i skolernes bevidsthed, at der er et udgangspunkt at arbejde videre fra. Den opmærksomhed må vi ikke tabe som samfund. Loven er bestemt ikke en fiasko - den er en succes, som har skabt kimen til en helt ny kultur, som vi nu skal holde fast i.

Der er generelt mange opmærksomhedspunkter i årets undersøgelse, som vi i Dansk Skoleidræt synes er vigtige at få ud at leve, så de kan være med til at kvalificere relevante aktørers bidrag på området. Arbejdet med bevægelse slutter aldrig. Indsatsen kræver kontinuerligt ny inspiration og ikke mindst en systematisk indsats, både på den enkelte skole men også kommunalt og politisk for at understøtte etablering af en bevægelseskultur, der kan være med til at styrke sammenhængen fra beslutningstagere til praktikere og elever, så implementeringen lykkes.

Rigtig god fornøjelse med "Bevægelse i skoledagen 2022" og tusind tak til alle de skoler, der gennem deres besvarelser har bidraget med vigtig viden til undersøgelsen, og som hver dag arbejder for at bevæge deres elever.

Bjørn Friis Neerfeldt

Generalsekretær i Dansk Skoleidræt

Indhold

Sammenfatning	5
1. Indledning	7
2. Datagrundlag og metode	9
2.1 Databehandling og statistik	10
3. Inddragelse af bevægelse i skoledagen	12
3.1 Daglig bevægelse i 45 minutter	12
3.2 Udbredelse af bevægelsesindsatser på skolerne	15
3.3 De boglige fag og den fag-faglige undervisning	18
4. Rammesætning	21
4.1 Skolernes formål med bevægelse	21
4.2 Organisering og strukturer omkring bevægelse i skoledagen	23
4.3 Videndeling	26
4.4 Fremmende og begrænsende faktorer for bevægelse	28
4.5 Kommunens rolle	34
5. Implementering af bevægelse	36
6. Fastholdelse af erfaringer fra Covid-19 perioden	40
7. Referencer	42

Sammenfatning

Halvdelen af landets skoler opfylder lovkraftet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse

I 2022 vurderer 50 % af landets grundskoler, at de opfylder lovkraftet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse. Blandt folkeskolerne, der som den eneste skoletype er underlagt lovkraftet, er andelen 48 %, hvilket er signifikant lavere end i den seneste undersøgelse fra 2020, hvor 55 % vurderede, at de levede op til lovkraftet. Udviklingen har været støt nedadgående siden 2017, hvor 68 % af folkeskolerne vurderede, at de levede op til lovkraftet.

Signifikant flere ledere (72 %) end pædagogiske personaler (40 %) vurderer, at deres skole opfylder lovkraftet. Desuden er andelen af pædagogiske personaler, som vurderer, at deres skole opfylder lovkraftet, faldet signifikant fra 2020, hvor 50 % vurderede dette. Da undersøgelsen er gennemført med én respondent fra hver skole, er dette ikke nødvendigvis et udtryk for, at ledere og pædagogiske personaler på samme skole har forskellig opfattelse af, hvor meget bevægelse der foregår. Resultatet indikerer dog, at der muligvis er forskelle på, hvordan disse personalegrupper oplever bevægelse i skoledagen. Det kan derfor være en anbefaling at sikre, at der på skolen skabes fælles forståelse for, hvad bevægelse er, og i hvilket omfang det foregår.

Store regionale forskelle

Der ses i undersøgelsen store regionale forskelle i inddragelsen af bevægelse i skolen. I Region Syddanmark vurderer 61 % af folkeskolerne, at de opfylder det nuværende lovkraft om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse, hvilket er næsten tre gange så mange som i Region Hovedstaden, hvor andelen er 21 %. For Region Hovedstaden er dette næsten en halvering i andelen af skoler, som vurderer, at de opfylder lovkraftet fra 2020, hvor andelen var 41 %. I Region Midtjylland angiver 58 % af folkeskolerne, at de opfylder lovkraftet, og i Region Sjælland og Region Nordjylland er andelen hhv. 51 % og 48 %.

Inddragelsen af bevægelse i de boglige fag og den fag-faglige undervisning falder

Aktive pauser og frikvarterer (71 %), samt den boglige- og fag-faglige undervisning (64 %) er de to arenaer, hvor flest skoler angiver, at de har en bevidst og struktureret indsats for bevægelse. Andelen af skoler, som angiver den boglige- og fag-faglige undervisning, er dog faldet signifikant fra 75 % i 2020. I tidligere års undersøgelser har denne andel ligget stabilt omkring 75 %, og det er derfor interessant, at der fra 2020 til 2022 er sket et så markant fald i andelen af skoler, som inddrager bevægelse i denne arena.

Bevægelse i de boglige- og fag-faglige fag inddrages fortsat mest i indskolingen, hvor 59 % af skolerne inddrager bevægelse minimum 3-4 gange om ugen. Inddragelsen falder på mellemtrinnet og igen i udskolingen, hvor andelen er hhv. 35 % og 11 %.

Motivation og trivsel er skolernes primære formål med bevægelse i skoledagen

Tre ud af fire skoler angiver motivation og trivsel som et primært formål med inddragelse af bevægelse i skoledagen. At fremme læring (44 %), sundhed (41 %) og skabe positive fællesskaber (41 %) er andre formål, som skolerne vægter højt. I 2022 er to nye svarmuligheder tilføjet til spørgsmålet om skolernes primære formål med inddragelse af bevægelse. Dette kan forklare, at der med undtagelse af "fremme sundhed", som siden 2020 er steget med 7 %-point, generelt ses et fald. Markant færre skoler svarer i 2022, at en varieret skoledag er et primært formål med inddragelsen af bevægelse sammenlignet med 2020. Hvor 46 % af skolerne i 2020 angav variation som et primært formål, er andelen i 2022 32 %. Dette fald på 14 %-point er markant og større end det generelle fald.

Skolerne videndeler mindre omkring bevægelse

Skolerne angiver, at videndeling omkring bevægelse primært foregår uformelt mellem enkelte lærere og pædagoger i de enkelte teams eller med eleverne. Dog ses der på udviklingen fra 2020 til 2022, at skolerne generelt angiver, at de videndeler mindre. Andelen, som angiver, at de videndeler i de enkelte teams og under personalemøder, er faldet signifikant med hhv. 12 og 7 %-point fra 2020 til 2022, og der er ingen svarmuligheder, hvor andelen af skoler er steget.

Forskel på ledere og pædagogiske personalers oplevelser af bevægelse i skoledagen

Analyser af svar fra hhv. ledelse og pædagogisk personale viser, at der på flere områder er signifikante forskelle på disse to personalegruppers besvarelser. Eksempelvis angiver 82 % af lederne at "fremme læring" som et primært formål med at arbejde med bevægelse, hvor dette er tilfældet for 73 % af det pædagogiske personale. Ligeledes angiver 51 % af lederne at "fremme sundhed" som et primært formål, hvor kun 36 % af det pædagogiske personale angiver dette. Det er her bemærkelsesværdigt, at andelen af pædagogisk personale, som angiver, at deres skole ikke har et fastsat formål (12 %), er fire gange større end andelen af ledere, som angiver det samme (3 %). For strukturer omkring bevægelse på skolerne er der ligeledes forskellige opfattelser imellem de to personalegrupper. Her er det 73 % af lederne, som angiver, at bevægelse er noget alle på skolen tager ansvar for, mens 43 % af de pædagogiske personaler angiver det samme. Ledelsens rolle synes ligeledes ikke til at være tydelig, idet over dobbelt så stor en andel af ledere (36 %) som pædagogiske personaler (16 %) angiver, at ledelsen indtænker bevægelse i den overordnede årsplan. Undersøgelserdesignet gør det ikke muligt direkte at tolke, at der på samme skole optræder forskellige opfattelser blandt ledere og pædagogiske personaler, men de signifikante resultater på tværs af alle skoler indikerer forskelle imellem disse to personalegrupper. Det er således en anbefaling, at skolerne sikrer en fælles forståelse for arbejdet med bevægelse, så alle arbejder i samme retning.

Gode erfaringer med bevægelse fra Covid-19 perioden fastholdes i lille grad

Corona-pandemien skabte med nedlukninger, udeundervisning og mindre hold en helt ny praksis i skolerne, som bl.a. medførte, at skolerne fik mange gode erfaringer med bevægelsesaktiviteter. Således angav over halvdelen af skolerne i 2020, at de efter genåbningen inddrog bevægelse i højere grad end før pandemien. For at undersøge om de gode erfaringer er blevet fastholdt, er skolerne i dette års undersøgelse blevet spurgt herom. Seks ud af ti skoler (59 %) angiver i 2022, at de inddrager bevægelse i samme omfang, som de gjorde før Covid-19 pandemien. Hver femte skole (19 %) inddrager bevægelse i mindre omfang end før pandemien, og 15 % inddrager bevægelse i større omfang end før pandemien. Det tyder således på, at det har været svært for skolerne at fastholde de gode erfaringer med bevægelse, som blev gjort under Covid-19 perioden.

1. Indledning

Med skolereformen i 2014 blev bevægelse og fysisk aktivitet sat på dagsordenen i folkeskolen med et lovkrav om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse i skolen (FOLKETINGET, 2013). Formålet med tiltaget var at skabe en varieret skoledag og understøtte børnenes sundhed, trivsel og læring igennem bl.a. bevægelsesaktiviteter både i og uden for den boglige undervisning.

Forskningen i inddragelse af bevægelse i skoledagen har vist, at bevægelse kan have en positiv effekt på elevernes trivsel (JENSEN ET AL., 2020; C. P. NIELSEN ET AL., 2017; RAJALA ET AL., 2019) og skolepræstation (DONNELLY ET AL., 2009; HAVE ET AL., 2018; MULLENDER-WIJNSMA ET AL., 2016) samt skabe grundlaget for en sund og aktiv livsstil (PEDERSEN ET AL., 2016). Implementeringen af bevægelse i skoledagen har vist sig at være en udfordring for mange skoler og undervisere, idet dette har krævet markante ændringer i den daglige praksis.

Siden 2016 har Dansk Skoleidræt stået bag undersøgelsen 'Bevægelse i skoledagen'. Først som en del af projektprogrammet Sunde Børn Bevæger Skolen sammen med TrygFonden, hvor Oxford Research varetog undersøgelsen. Efter programmets udløb har Dansk Skoleidræt siden 2020 selv videreført undersøgelsen og i 2022 er den en del Børne- og Undervisningsministeriets støtte til Dansk Skoleidræts arbejde for at fremme bevægelse i den danske grundskole.

Formålet med undersøgelsen er at skabe et løbende indblik i skolernes indsatser for en aktiv skoledag, samt at give indsigt i de faktorer, som kan have betydning for, at skolerne lykkes med dette.

2. Datagrundlag og metode

Bevægelse i skoledagen gennemføres som en årlig totalundersøgelse, hvor alle landets folkeskoler, friskoler og private grundskoler samt specialskoler for børn inviteres til deltagelse. Undersøgelsen er gennemført i perioden 1. juni til 3. juli 2022 med udsendelse af et webbaseret spørgeskema til i alt 1929 skoler. Skolerne er udtrukket fra Børne- og Undervisningsministeriets institutionsregister, og alle skoler med undervisning på alle eller dele af 0. til 9. klassetrin er inkluderet. Distriktsskoler med afdelinger på forskellige fysiske adresser har modtaget en invitation til hver afdeling. For at øge responsraten er der i undersøgelsesperioden udsendt i alt tre påmindelser til de skoler, som ikke har svaret.

I alt 388 skoler har deltaget i undersøgelsen i 2022. Nogle af skolerne har dog ikke besvaret alle spørgsmål i spørgeskemaet, hvorfor der vil være variation i antallet af besvarelser for de enkelte spørgsmål, der er præsenteret i rapporten. Antal besvarelser (*n*) er angivet for de enkelte spørgsmål.

2022-undersøgelsen er dermed baseret på et datasæt bestående af 388 respondenter fra forskellige skoler svarende til 20 % af totalpopulationen. Dette giver en usikkerhed på $\pm 4,45$ %-point, hvis stikprøven udbredes til totalpopulationen. Tabel 2.1 viser svarstatus i årets undersøgelse fordelt på institutionstype.

Tabel 2.1 Svarstatus på spørgeskemaundersøgelsen, 2022

INSTITUTIONSTYPE	TOTALPOPULATIONEN (ANTAL)	BESVARELSER (ANTAL)	ANDEL AF POPULATIONEN (%)
FOLKESKOLER	1240	257	21%
FRISKOLER OG PRIVATE GRUNDSKOLER	533	104	20%
SPECIALSKOLER FOR BØRN	156	27	17%
I ALT	1929	388	20%

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022

Repræsentativitet

Undersøgelsens repræsentativitet er analyseret i forhold til institutionstype og geografisk placering med regioner som gruppering. Tabel 2.2 viser, at andelen af folkeskoler er overrepræsenteret i stikprøven (+1,9 %-point) sammenlignet med andelen i totalpopulationen. Samtidig er specialskoler for børn samt friskoler og private grundskoler underrepræsenterede (hhv. -1,1 og -0,8 %-point). Den geografiske undersøgelse viser, at skoler i Region Syddanmark er overrepræsenterede (+5,6 %-point), og skoler i Region Syddanmark er underrepræsenterede (-7,1 %-point) sammenlignet med totalpopulationen.

Tabel 2.2 Stikprøvens fordeling

INSTITUTIONSTYPE	FORDELING I POPULATIONEN (%)	FORDELING I STIKPRØVEN (%)	STIKPRØVENS AFVIGELSE FRA POPULATIONEN (%-POINT)
FOLKESKOLER	64,3	66,2	+1,9
FRISKOLER OG PRIVATE SKOLER	27,6	26,8	-0,8
SPECIALSKOLER FOR BØRN	8,1	7,0	-1,1
REGIONER			
REGION HOVEDSTADEN	23,6	16,5	-7,1
REGION MIDTJYLLAND	24,5	23,7	-0,8
REGION NORDJYLLAND	11,7	12,4	+0,6
REGION SJÆLLAND	16,1	17,8	+1,7
REGION SYDDANMARK	24,1	29,6	+5,6

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022

Fordelingen på institutionstyper giver ikke anledning til vægtning af data, idet analyser viser, at dette ikke har en betydning for resultaterne. Som følge af overrepræsentationen blandt skoler i Region Syddanmark og underrepræsentationen i Region Hovedstaden er der anvendt vægtning via post-stratificering, som tager højde for skævheder i responsrate og fordeling (VALLIANT & DEVER, 2018). Post-stratificering anvendes i analyser, hvor samlede data på tværs af skoler præsenteres.

Respondenter

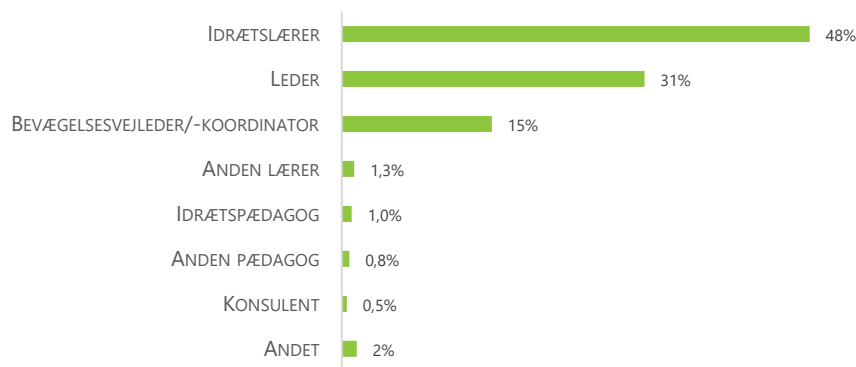
Undersøgelsen er stilet mod den person på skolen, som har størst overblik og kendskab til skolens bevægelsesaktiviteter. I invitationen til skolerne er det derfor tydeligt formuleret:

Hvem skal svare?

Spørgeskemaet besvares af den person på skolen, der varetager, koordinerer og har bedst indsigt i hele skolens bevægelsesaktiviteter. Det kan være en skoleleder, lærer, bevægelsesvejleder, tovholder, udviklingskonsulent mv. Spørgeskemaet skal kun besvares af én person på hver skole, og vi håber, at du vil videresende undersøgelsen til denne person.

I dette års undersøgelse har skolerne vurderet, at hhv. idrætslærere (48 %), ledere (31 %) og bevægelsesvejledere/-koordinatore (15 %) er de personer på skolerne, som primært varetager og koordinerer skolens bevægelsesaktiviteter. Fordelingen af respondenternes rolle på skolerne ses i Figur 2.1 nedenfor.

Figur 2.1 Hvad er din rolle på skolen?

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022, (n=387)

Samlet set vurderer vi, at undersøgelsens datagrundlag som følge af vægtningen af data via post-stratificering er repræsentativt for alle danske folkeskoler, friskoler og private grundskoler samt specialskoler for børn. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at undersøgelsens design omfatter, at én person svarer på vegne af en hel skole, og tallene skal derfor tolkes med dette in mente. Dette til trods giver undersøgelsen et godt indblik i, hvordan skolerne over tid har oplevet og arbejdet med bevægelse i skoledagen.

2.1 Databehandling og statistik

Databeregninger og statistik er foretaget i analyseprogrammet Stata 16. Data er importeret fra spørgeskemaet og efterfølgende gennemgået og rensset for eventuelle fejl med henblik på at sikre korrekte og retvisende data i analysen (FREDERIKSEN ET AL., 2017).

For at teste om fundne sammenhænge er signifikante og ikke tilfældige er Chi-2 testen anvendt til at teste forskelle mellem andele, og uparret t-test til at teste forskelle mellem numeriske gennemsnit. Den anvendte signifikansgrænse var 5 % ($p \leq 0,05$). Således er de resultater, der angives som signifikante med 95 % sandsynlighed, reelle og skyldes ikke tilfældigheder.

3. Inddragelse af bevægelse i skoledagen

Dette kapitel belyser skolernes bevægelseskultur ved at undersøge, hvordan og i hvilket omfang bevægelse indgår i skoledagen. Der gives indledende et indblik i, hvorvidt skolerne vurderer, at de opfylder lovkravet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse. Herefter behandles udbredelsen af bevægelsesindsatser i skolerne.

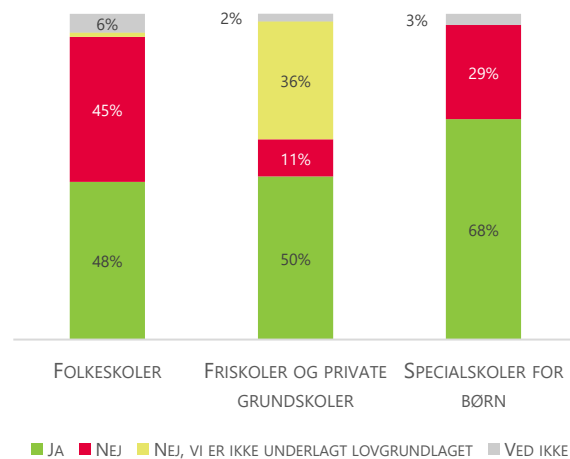
3.1 Daglig bevægelse i 45 minutter

Lovkravet omfatter alle folkeskoler, men ikke friskoler, private grundskoler og specialskoler for børn. I undersøgelsen har de øvrige institutionstyper dog haft mulighed for at svare på spørgsmålet vedr. 45 minutters daglig bevægelse. I 2022 vurderer gennemsnitligt 50 % af de danske grundskoler, at de opfylder lovkravet.

Lige under halvdelen af folkeskolerne (48 %) vurderer, at de opfylder lovkravet (Figur 3.1). Dette er et signifikant fald på 7 %-point fra 55 % i 2020. Udviklingen over de seneste fem år (Figur 3.2) viser, at andelen af folkeskoler, som vurderer, at de opfylder lovkravet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse, er faldet støt siden 2017, hvor 68 % af skolerne svarede ja.

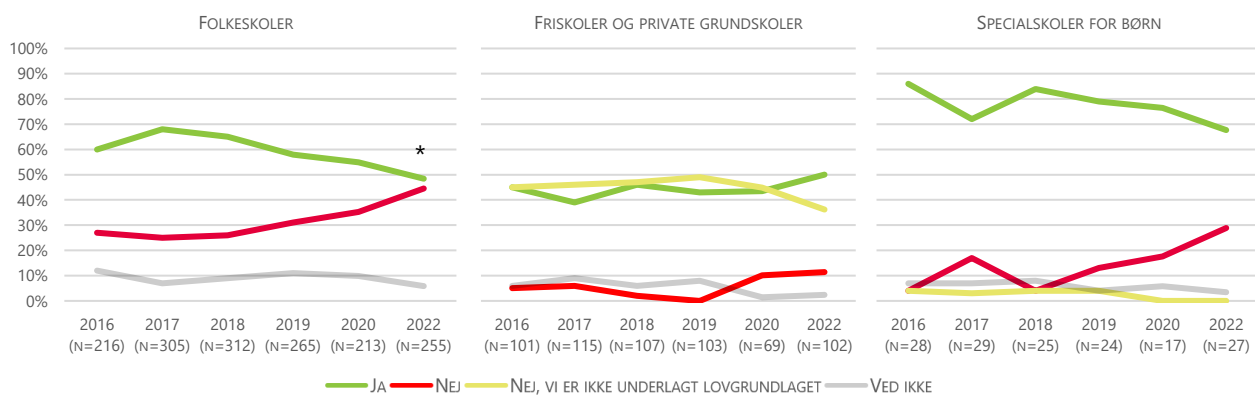
For friskoler og private grundskoler er andelen, som vurderer, at de lever op til lovkravet 50 %, hvor godt to ud af tre specialskoler for børn (68 %) vurderer, at de opfylder 45 minutters daglig bevægelse. Udviklingen blandt friskoler og private grundskoler siden 2016 viser ikke de store udsving, hvor mellem 40 og 50 % vurderer, at de lever op til lovkravet (Figur 3.2). For specialskoler for børn ses en tendens til, at færre skoler inddrager bevægelse i samme omfang som tidligere. Her er andelen, som vurderer, at de i gennemsnit laver 45 minutters daglig bevægelse, faldet støt siden 2018 fra 84 % til 68 %. Det skal dog bemærkes, at antallet af respondenter for denne gruppe er lille (n=27 i 2022), hvilket medfører, at der er større usikkerhed og variation forbundet med resultatet.

Figur 3.1 Med folkeskolereformen blev gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse en del af skoledagen. Vurderer du, at skolen opfylder dette?

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022, Folkeskoler (n=255), Friskoler og private grundskoler (n=102), Specialskoler for børn (n=27)

Figur 3.2 Udvikling i opfyldelse af lovkravet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse fra 2016 til 2022

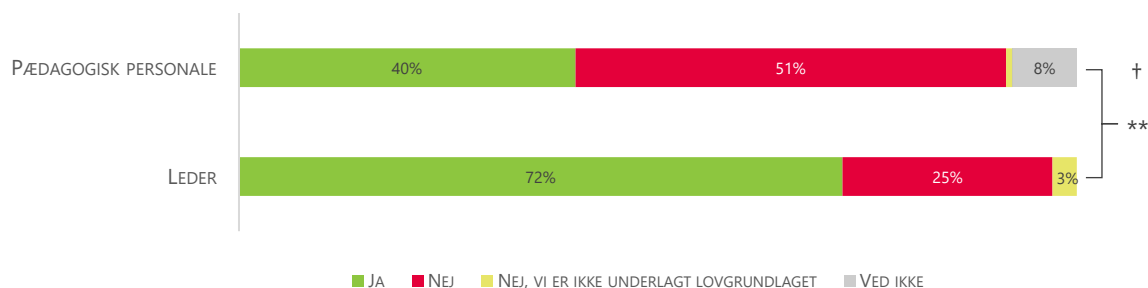
Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=384), 2020 (n=299), 2019 (n=392), 2018 (n=445), 2017 (n=449), 2016 (n=345)

* Signifikant forskel fra 2020, $p \leq 0,05$.

3.1.1 Forskelle mellem ledere og det pædagogiske personale

Tidligere års undersøgelser har vist en signifikant forskel mellem lederes og de pædagogiske personalers besvarelser på spørgsmålet om opfyldelse af lovkravet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse. I dette års undersøgelse er der igen signifikant forskel mellem lederes og pædagogiske personalers besvarelser. Hvor 72 % af lederne i folkeskolen vurderer, at deres skole opfylder lovkravet, er dette kun gældende for 40 % af de pædagogiske personale jf. Figur 3.3. For lederne er 72 % samme andel som i 2020, hvorimod andelen af pædagogisk personale, som svarer ja, er faldet signifikant med 10 %-point fra 50 % i 2020.

Figur 3.3 Forskelle mellem ledelse og pædagogisk personale på spørgsmålet: Med folkeskolereformen blev gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse en del af skoledagen. Vurderer du, at skolen opfylder dette? (folkeskoler)

Kilde Dansk Skoleidræt 2022, (n=252). Pædagogisk personale (n=191), Leder (n=61)

** Signifikant forskel på besvarelser mellem pædagogisk personale og Leder, $p \leq 0,01$

† Signifikant forskellig fra besvarelser fra pædagogisk personale i 2020, $p \leq 0,05$

Note: Årsagen til at der i folkeskolen er svaret 'Nej, vi er ikke underlagt lovgrundlaget' er, at der i 2022 foregik forsøg med frikommuner, hvor udvalgte kommuner havde andre og friere rammer for bl.a. skoleområdet. Besvarelserne stammer fra skoler i disse kommuner.

Note: Pædagogisk personale omfatter følgende respondenttyper fra spørgeskemaundersøgelsen: Idrætslærer, Anden lærer, Bevægelsesvejleder/-koordinator, Idrætspædagog og Anden pædagog.

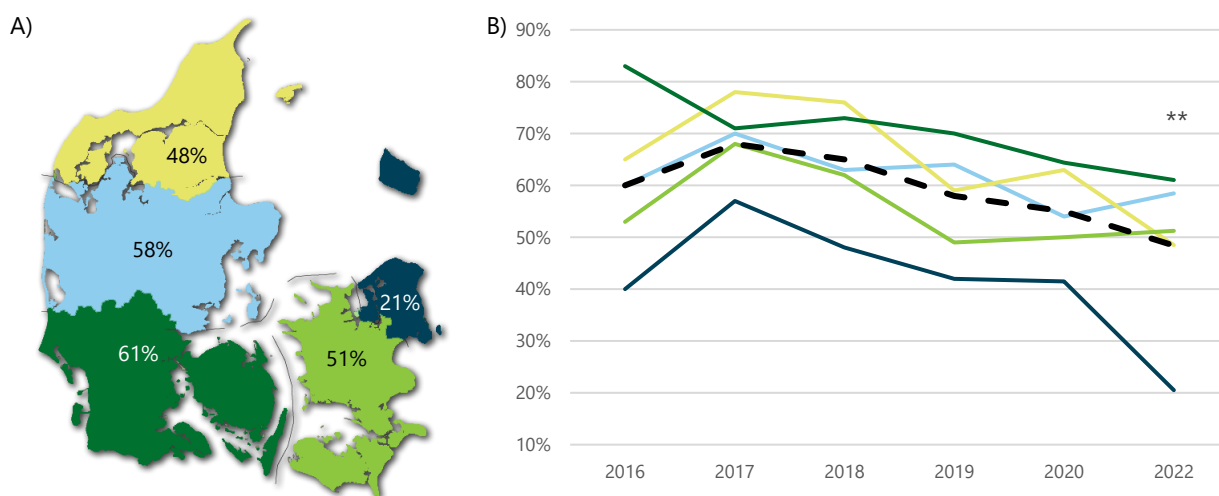
Det er i denne analyse vigtigt at pointere, at kun én person fra hver skole har besvaret undersøgelsen. Det er således ikke ledere og pædagogiske personale på samme skole, som svarer forskelligt, og resultatet kan derfor ikke direkte tolkes på den måde, at der er uoverensstemmelse i opfattelsen mellem skoleledere og deres ansatte på den enkelte skole. Dog tyder resultatet på, at oplevelsen af, hvorvidt 45 minutters daglig bevægelse foregår på skolerne, er forskellig i disse to personalegrupper.

3.1.2 Regionale forskelle

Figur 3.4A viser andelen af folkeskoler i hver region i 2022, som har svaret ja til spørgsmålet om, at de opfylder lovkravet med gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse. Der ses relativt store regionale forskelle, hvor ca. seks ud af ti folkeskoler i Region Syddanmark (61 %) og i Region Midtjylland (58 %) vurderer, de opfylder lovkravet, og kun 21 % vurderer det samme i Region Hovedstaden. Den statistiske analyse viser, at disse forskelle mellem regionerne i 2022 er signifikante.

Den regionale udvikling siden 2016 viser nogen variation fra år til år ift. andelen af folkeskoler, som svarer ja til spørgsmålet om, at de opfylder lovkravet med gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse (Figur 3.4B). Det er bemærkelsesværdigt, at Region Hovedstaden har oplevet et markant fald på 20 %-point fra 2020 (41 %) til 2022 (21 %), hvilket næsten er en halvering. Ligeledes er andelen af skoler, som vurderer, at de opfylder lovkravet faldet markant i Region Nordjylland (-13 %-point) til 48 % i 2022, hvor Region Syddanmark har oplevet et lille fald på 3 %-point til 61 % i 2022. Region Midtjylland og Sjælland har oplevet en lille stigning på hhv. 4 og 1 %-point fra 2020 til 58 % og 51 % i 2022. Samlet er landsgennemsnittet faldet 7 %-point fra 2020 til 2022 til 48 %, hvilket er en signifikant ændring.

Det er vigtigt at pointere, at usikkerheden ved opdelingen i regioner øges, idet antallet af skoler i hver gruppe er relativt lille. Dette kan også forklare variationer fra år til år.

Figur 3.4 Andel af folkeskoler i hver region som opfylder kravet om 45 min. bevægelse

A) Andelen af folkeskoler som vurderer, de opfylder lovkra­vet om gennemsnitligt 45 min. daglig bevægelse fordelt på regioner. B) Udviklingen for de enkelte regioner over tid, samt landsgennemsnittet. ● Region Hovedstaden, ● Region Midtjylland, ● Region Nordjylland, ● Region Sjælland, ● Region Syddanmark ● Landsgennemsnit

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=255), 2020 (n=213), Oxford Research 2019 (n=265), 2018 (n=312), 2017 (n=305) og 2016 (n=216)

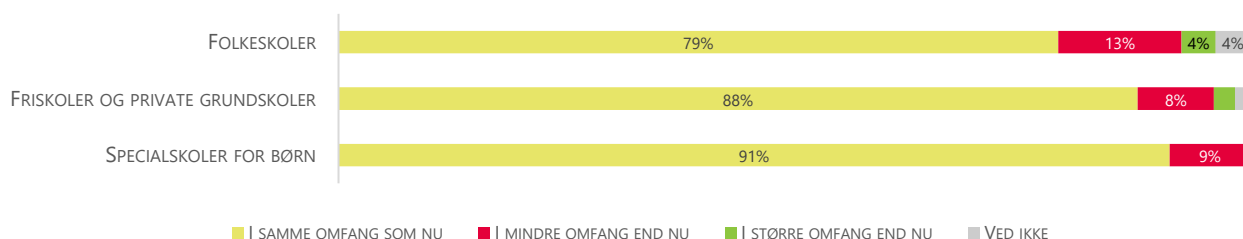
** Signifikant forskel på besvarelser mellem regioner i 2022, $p \leq 0,01$

3.1.3 Lovgivning omkring 45 minutters daglig bevægelse

I 2022 er folkeskoleloven til politisk debat med et ønske om at øge friheden for skolerne (MAINZ & FUGLSANG, 2022), og i denne debat indgår lovkra­vet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse, som bl.a. Skolelederforeningen ønsker fjernet. Som følge af debatten har årets undersøgelse inddraget et spørgsmål om, hvilken betydning skolerne vurderer, at en eventuel fjernelse af lovkra­vet vil få for deres inddragelse af bevægelse i skoledagen.

Ca. 8 ud af 10 folkeskoler (79 %) vurderer, at deres skole vil inddrage bevægelse i samme omfang som nu, såfremt lovkra­vet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse fjernes (Figur 3.5). 13 % vurderer, at inddragelsen af bevægelse vil falde, og 4 % at den vil øges. Dette indikerer, at lovkra­vet ikke har en stor betydning for inddragelsen af bevægelse i folkeskolen. Det er dog vigtigt at pointere, at spørgsmålet er formuleret relativt til den nuværende praksis. Skoler, der svarer, at de vil inddrage bevægelse i samme omfang som nu, kan således både have en høj grad af inddragelse, men også en lav grad. I den forbindelse bør det nævnes, at 48 % af folkeskolerne har svaret, at de på nuværende tidspunkt opfylder lovkra­vet (Figur 3.1).

For friskoler og private grundskoler samt specialskoler for børn svarer ca. 9 ud af 10, at de vurderer, at bevægelse vil blive inddraget i samme omfang som nu, hvis lovkra­vet fjernes (hhv. 88 % og 91 %), og knap 10 % vurderer, at inddragelsen vil mindskes (hhv. 8 % og 9 %).

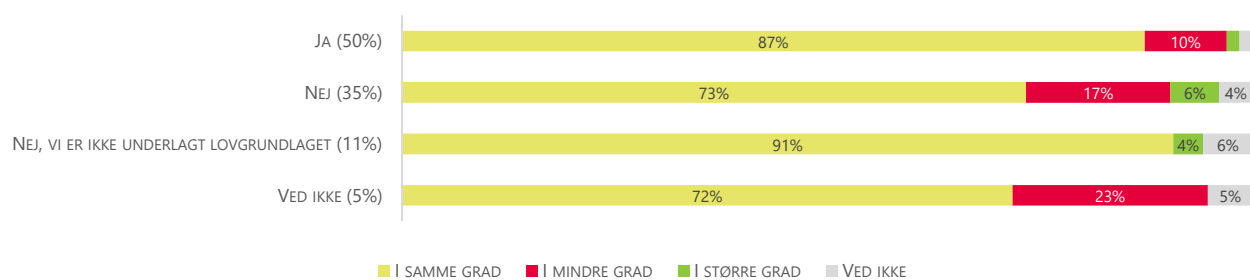
Figur 3.5 Det debatteres politisk, hvorvidt lovkra­vet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse skal fjernes. Hvis lovkra­vet fjernes, i hvilken grad vurderer du da, at din skole vil inddrage bevægelse i skoledagen?

Kilde Dansk Skoleidræt 2022, (n=382).

Note: Andele ≤ 2 % er ikke vist med tal

På spørgsmålet om hvilket omfang skolerne vurderer, at de vil inddrage bevægelse ved en eventuel fjernelse af lovkravet, svarer skolerne i relation til det niveau, bevægelse inddrages i dag. Da blot halvdelen af skolerne vurderer, at de opfylder lovkravet, er det relevant at undersøge, hvilken betydning skolernes nuværende niveau for inddragelse af bevægelse har for deres vurdering af betydningen af en eventuel fjernelse. Figur 3.6 viser, at blandt de skoler, som vurderer, at de opfylder lovkravet (50 %), svarer 87 %, at de ved en eventuel fjernelse vil opretholde den samme grad af bevægelse i skoledagen. 1 ud af 10 skoler vurderer, at en fjernelse vil betyde mindre bevægelse, og 2 % vurderer, at bevægelse vil blive inddraget i større grad end nu, hvis lovkravet fjernes. Blandt skolerne, som vurderer, at de ikke lever op til lovkravet (35 %), svarer 73 %, at en fjernelse af lovkravet ikke vil ændre på inddragelsen af bevægelse på skolen. 17 % vurderer, at de vil inddrage bevægelse i endnu mindre grad end nu, og 6 % vurderer, at en fjernelse af lovkravet vil resultere i større inddragelse af bevægelse.

Figur 3.6 Sammenhæng mellem opfyldelse af lovkravet omkring 45 minutters gennemsnitlig daglig bevægelse og vurdering af betydningen hvis lovkravet fjernes

Figuren viser skolernes besvarelse på spørgsmålet "Det debatteres politisk hvorvidt lovkravet om gennemsnitligt 45 minutters daglig bevægelse skal fjernes. Hvis lovkravet fjernes, i hvilken grad vurderer du da, at din skole vil inddrage bevægelse i skoledagen?" fordelt på skolernes besvarelse af, hvorvidt de aktuelt vurderer, at de opfylder lovkravet. I parentes er angivet hvor stor en andel af skolerne, som har svaret hhv. ja, nej osv.

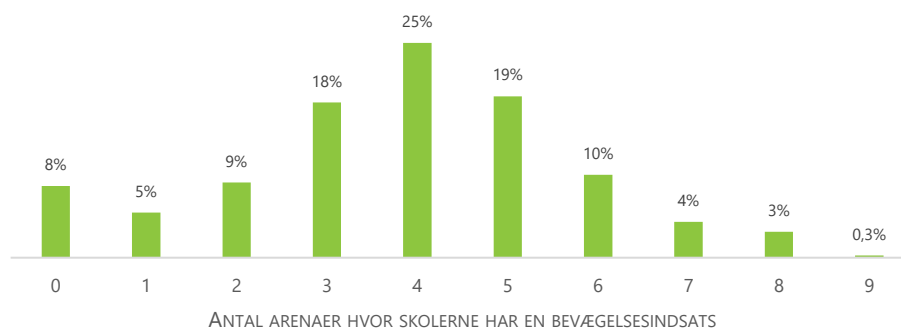
Kilde Dansk Skoleidræt 2022, (n=382).

Note: Andele $\leq 2\%$ er ikke vist med tal

3.2 Udbredelse af bevægelsesindsatser på skolerne

Skolerne er i undersøgelsen blevet spurgt til, inden for hvilke dele af skoledagen de har en bevidst og struktureret indsats for bevægelse. Der er således tale om bevægelsesindsatser, som er blevet overvejet og anvendt bevidst og struktureret for at inddrage bevægelse i skoledagen. Der er i alt defineret ni forskellige arenaer i skoledagen. Figur 3.7 viser, at flest skoler har tre (18 %), fire (25 %) eller fem (19 %) områder af skoledagen, hvor de gennemfører bevidst og struktureret bevægelse. Desuden svarer 8 % af skolerne, at de ikke har en bevidst og struktureret indsats for bevægelse i skoledagen.

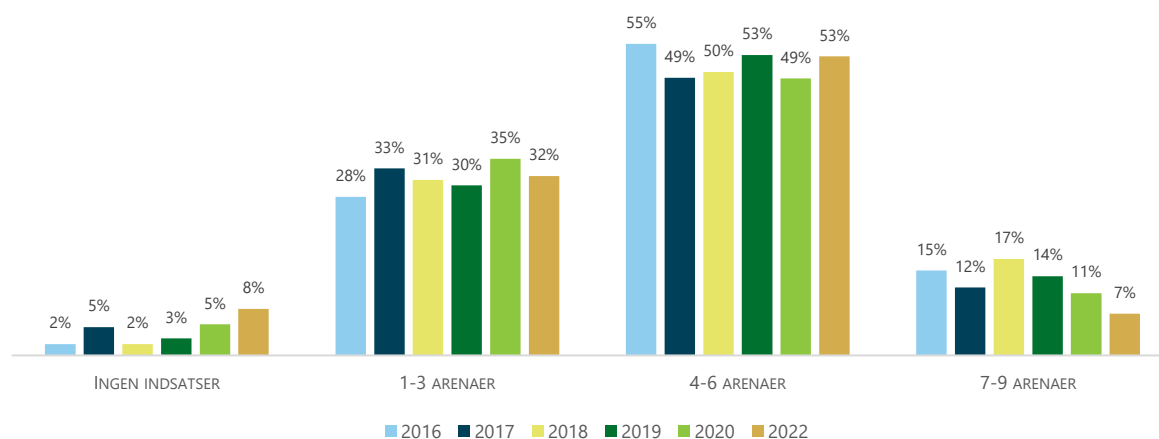
Figur 3.7 Fordeling af antal arenaer hvor skolerne har bevægelsesindsatser

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022, (n=379)

Figur 3.8 viser udviklingen i antal arenaer, hvor skolerne svarer, at de har en bevidst og struktureret bevægelsesindsats fra 2016 til 2022 grupperet i den højeste, midterste og laveste tredjedel samt ingen indsats. I 2022 svarer 8 % af skolerne, at de ikke har en struktureret og bevidst indsats for bevægelse. Det er 3 %-point højere end i 2020 og den højeste andel i undersøgelsens levetid. Stigningen er dog ikke statistisk signifikant. Udviklingen tyder på, at der er færre skoler, som har bevidste og strukturerede indsats for bevægelse i mange arenaer, samt flere skoler der ingen indsats har. Således er andelen af skoler, som har

Figur 3.8 Fordeling af antal arenaer, hvor skolerne har bevægelsesindsats fra 2016 til 2022

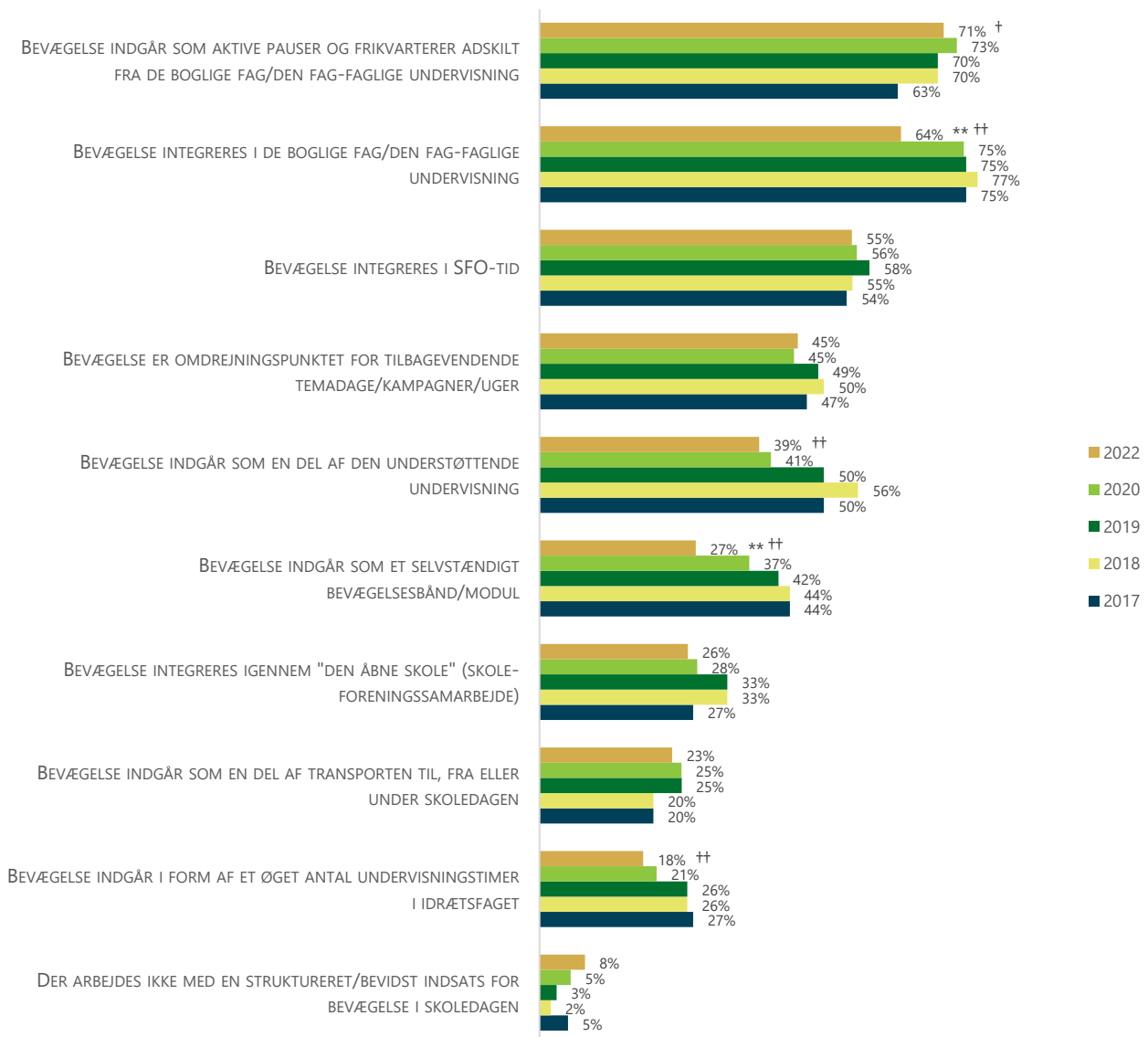
Grupperet fordeling af antal arenaer med en struktureret og bevidst bevægelsesindsats på skolerne.

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=379), 2020, (n=321), Oxford Research: 2019 (n=413), 2018 (n=463), 2017 (n=479), 2016 (n=383)

Note: I 2016 lød spørgsmålsformuleringen "Hvordan arbejder din skole med at integrere bevægelse i skoledagen?", hvor den fra 2017 har været ændret til "Inden for hvilke dele af skoledagen har I en struktureret og bevidst indsats for bevægelse?"

indsatser i 7-9 arenaer, mere end halveret fra 2018 (17 %) til 2022 (7 %), ligesom andelen af skoler, som ikke har en indsats, er firedoblet fra 2 % i 2018 til 8 % i 2022. Det kan således tyde på, at der foregår en udvikling mod, at skoler har bevidste og strukturerede bevægelsesindsatser i færre arenaer i skolen.

Figur 3.9 viser i hvilke arenaer i løbet af skoledagen, at skolerne har en bevidst og struktureret indsats for bevægelse. De to mest anvendte arenaer for bevægelse er som i tidligere år aktive pauser og frikvarterer samt de boglige fag eller den fag-faglige undervisning. I 2022 har syv ud af ti skoler en bevidst og struktureret indsats for bevægelse i aktive pauser og frikvarterer. 64 % af skolerne inddrager bevægelse i de boglige fag og den fag-faglige undervisning. Godt halvdelen af skolerne angiver, at bevægelse inddrages i SFO-tiden (55 %), og 45 % af skolerne afvikler tilbagevendende kampagner, temadage eller -uger. Hertil indgår bevægelse som en del af den understøttende undervisning på fire ud af ti skoler (39 %). De fire arenaer, hvor færrest skoler har en bevidst og struktureret indsats for bevægelse, er som selvstændigt bevægelsesbånd eller modul (27 %), Den åbne skole (26 %), transport til, fra eller under skoledagen (23 %) og i idrætsfaget i form af øget antal timer (18 %). 8 % af skolerne angiver, at de ikke arbejder med en bevidst og struktureret indsats for bevægelse.

Figur 3.9 Inden for hvilke dele af skoledagen har I en struktureret og bevidst indsats for bevægelse? (Angiv gerne flere svar)

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=388), 2020 (n=321), Oxford Research: 2019 (n=413), 2018 (n=463), 2017 (n=479)

** Signifikant forskel fra 2020 til 2022, $p \leq 0,01$

† Signifikant forskel fra 2017 til 2022, $p \leq 0,05$, †† $p \leq 0,01$

Resultaterne fra 2017, hvor spørgsmålsformuleringen blev ændret til den nuværende, indikerer generelt en aftagende inddragelse af bevægelse i skolen. Siden den seneste måling i 2020 ligger alle arenaer på samme niveau eller lavere. For bevægelsesbånd/modul samt de boglige fag og den fag-faglige undervisning er nedgangen på hhv. 10 og 11 %-point signifikant. Tilbagegangen for boglige fag og den fag-faglige undervisning er bemærkelsesværdig, da det ofte er den arena, der er fokus på i debatten om bevægelse i skoledagen. Siden 2017 har inddragelsen af bevægelse været relativt stabil inden for flere arenaer som SFO-tid, temadage, -uger eller kampagner og transport. Inden for andre arenaer er der sket et signifikant fald i andelen af skoler, som har en bevidst og struktureret indsats. Dette omfatter boglige fag og fag-faglig undervisning (-11 %-point), understøttende undervisning (-11 %-point), bevægelsesbånd (-17 %-point) og øget antal idrætstimer (-9 %-point). For frikvarterer og aktive pauser er der fra 2017 til 2022 sket en signifikant

fremgang på 8 %-point. Denne fremgang skete primært fra 2017 til 2018 (7 %-point) hvorefter andelen har været stabil.

3.3 De boglige fag og den fag-faglige undervisning

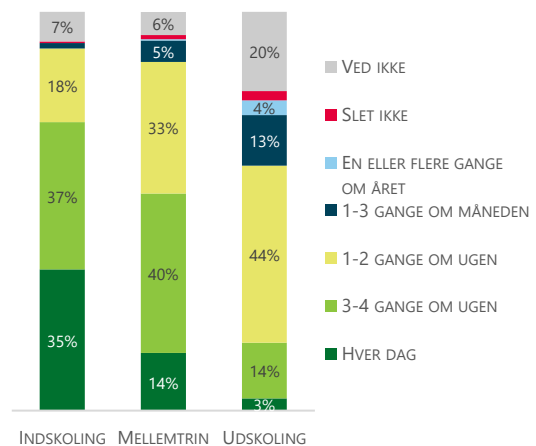
De boglige fag og den fag-faglige undervisning er en arena, som mange skoler har fokus på i forbindelse med bevægelse. Dette skyldes blandt andet, at formålet med indførelsen af bevægelse var at skabe en spændende og varieret skoledag, hvor boglige fag og fag-faglig undervisning blev nævnt som en arena, hvor det kunne give mening at inddrage bevægelse.

For at få en bedre forståelse for inddragelsen af bevægelse i den boglige og fag-faglige undervisning har de respondenter, som har svaret, at de har en bevidst og struktureret indsats for bevægelse i denne arena, modtaget to uddybende spørgsmål. Disse omhandler hyppigheden af inddragelse af bevægelse i hhv. indskoling, på mellemtrinnet og i udskoling samt hvilke fag, som bevægelse inddrages i.

64 % af skolerne angiver, at de har en bevidst og struktureret indsats for bevægelse i de boglige fag og den fag-faglige undervisning. Figur 3.10 viser, at de skoler, som i 2022 har en indsats på området, oftest arbejder med bevægelse i indskoling, samt at inddragelsen falder på mellemtrinnet og i udskoling. 90 % af skolerne inddrager bevægelse minimum 1-2 gange om ugen i indskoling. Dette tal er 87 % på mellemtrinnet og 61 % i udskoling. Fra indskoling til mellemtrinnet ses et markant fald i inddragelsen af bevægelse hver dag fra 35 % til 14 %, hvor bevægelsen i højere grad forekommer 1-2 gange om ugen eller 3-4 gange om ugen. I udskoling inddrages bevægelse primært 1-2 gange om ugen (44 %) på de skoler, som har en indsats på området. Kun 3 % af skolerne inddrager bevægelse dagligt i udskoling. Det er bemærkelsesværdigt, at 20 % af skolerne ikke ved, i hvilken grad bevægelse inddrages på området i udskoling.

Over de år, hvor Bevægelse i skoledagen er blevet gennemført, ses det samme billede som i årets undersøgelse: At bevægelse inddrages mest i de boglige fag og den fag-faglige undervisning i indskoling og mindst i udskoling. Figur 3.11 viser andelen af alle landets skoler, som inddrager bevægelse hhv. hver dag, minimum 3-4 gange om ugen og minimum 1-2 gange om ugen. Udviklingen i andelen af landets skoler, som inddrager bevægelse på området minimum 1-2 gange om ugen, er faldende i både indskoling (-9 %-point) og på mellemtrinnet (-9 %-point) sammenlignet med 2020. For udskoling er udviklingen mere stabil, men der er fortsat markant færre skoler, som inddrager bevægelse dagligt eller minimum 3-4 gange i ugen sammenlignet med indskoling og mellemtrinnet.

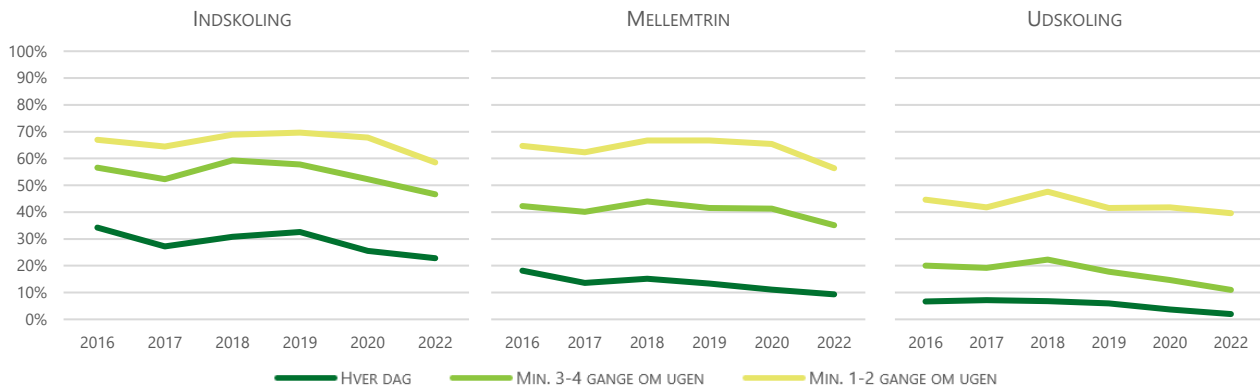
Figur 3.10 Du har svaret, at bevægelse integreres i de boglige fag/den fag-faglige undervisning: Hvor ofte vurderer du, at dette forekommer på hhv. indskoling, mellemtrin og udskoling?

Hyppigheden af inddragelse af bevægelse i de boglige fag og den fag-faglige undervisning hos de skoler, som i 2022 angiver, at de har en bevidst og struktureret indsats i denne arena.

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022, (n=250)

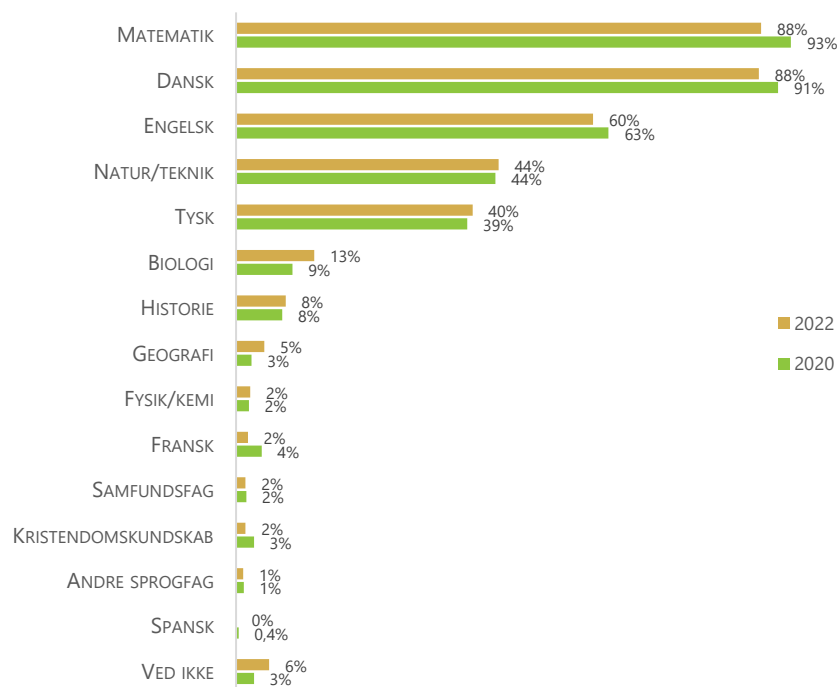
Note: Andele $\leq 2\%$ er ikke vist med tal

Figur 3.11 Udvikling i inddragelse af bevægelse i de boglige fag og den fag-faglige undervisning fra 2016 til 2022

Andelen af danske grundskoler, som inddrager bevægelse i de boglige fag og den fag-faglige undervisning hhv. hver dag, minimum 3-4 gange i ugen og minimum 1-2 gange i ugen i hhv. indskolingen, mellemtrin og udskolingen.

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=250), 2020 (n=232), Oxford Research: 2019 (n=306), 2018 (n=351), 2017 (n=343), 2016 (n=285)

I 2020 er der tilføjet et spørgsmål til inddragelsen af bevægelse i de boglige/fag-faglige fag med henblik på at undersøge i hvilke fag, at inddragelsen forekommer. Figur 3.12 viser, at fagene matematik, dansk, engelsk, natur/teknologi og tysk er de fag, hvor bevægelse primært integreres. Knap ni ud af ti skoler, som har en indsats på området, integrerer bevægelse i matematik (88 %) og dansk (88 %). Hertil integreres bevægelse i engelskundervisningen på 60 % af skolerne. I natur/teknologi inddrages bevægelse på 44 % af skolerne, og i tysk sker dette på 40 % af skolerne. Ændringerne fra 2020 til 2022 i inddragelse af bevægelse i de enkelte fag er ikke signifikante

Figur 3.12 I hvilke boglige/fag-faglige fag vurderer du, at bevægelse primært integreres på din skole? (Vælg op til 5 fag)

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=252), 2020 (n=232)

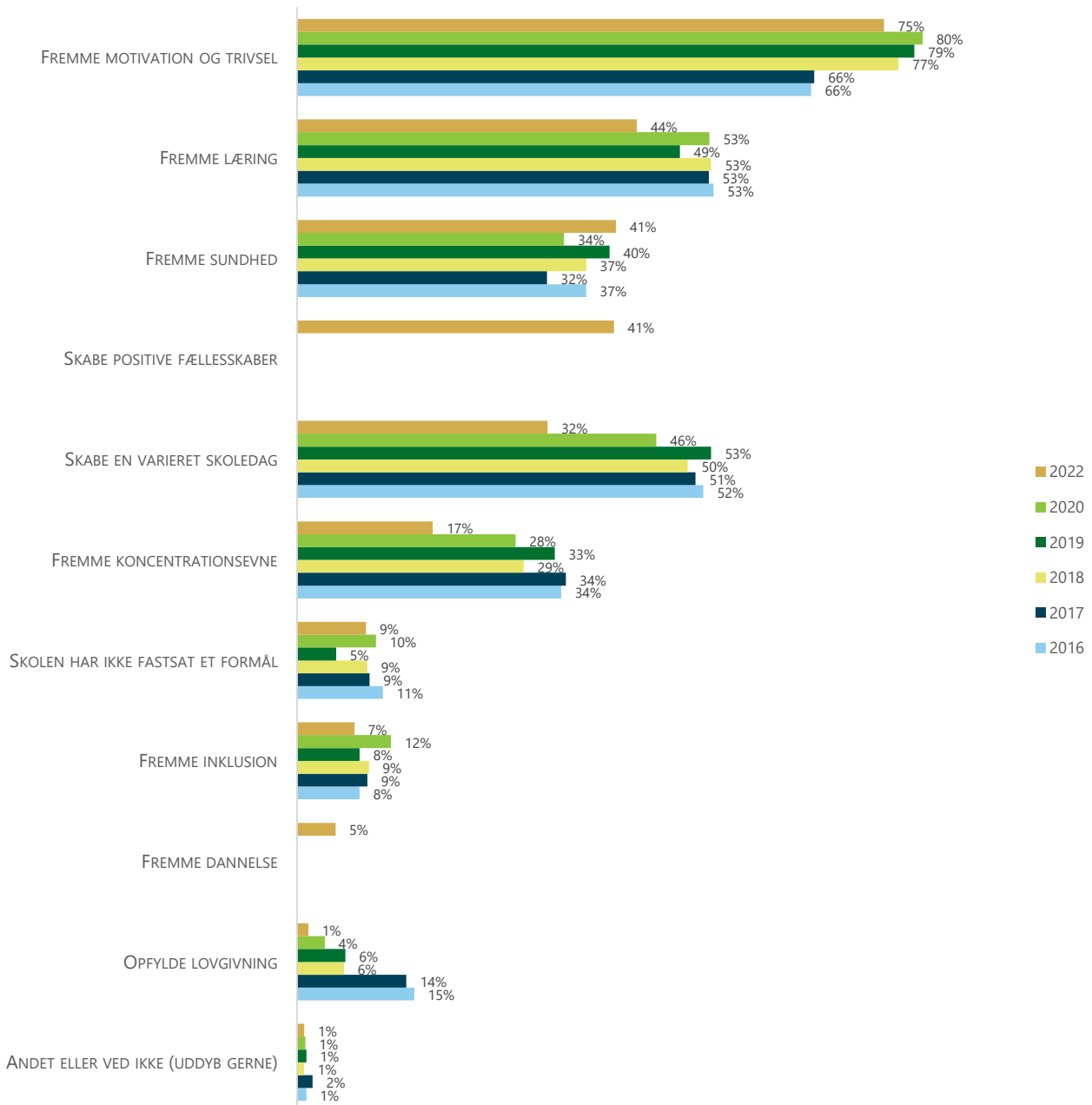

4. Rammesætning

4.1 Skolernes formål med bevægelse

For at skabe forståelse for, hvad der motiverer skolerne til at inddrage bevægelse i skoledagen, er skolerne blevet bedt om at identificere de tre primære formål med bevægelse på deres skole. Deres svar er illustreret i Figur 4.1.

Figur 4.1 Hvad er din skoles primære formål med at arbejde med bevægelse? (afkryds maksimalt tre)

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=366), 2020 (n=306), Oxford Research: 2019 (n=401), 2018 (n=446), 2017 (n=451), 2016 (n=345)

Note: I 2022 blev der indført to nye svarmuligheder: "Fremme dannelse" og "Fremme positive fællesskaber". Som følge af flere valgmuligheder vil fordelingen af svar ændres, og der er derfor ikke lavet statistik på ændringer over tid for de enkelte faktorer.

Figur 4.1 viser, at *"fremme motivation og trivsel"* klart er det formål, som flest skoler angiver (75 %). Hertil er *"fremme læring"* (44 %), *"fremme sundhed"* (41 %) samt *"skabe positive fællesskaber"* (41 %) ofte begrundelser for inddragelse af bevægelse i skoledagen. Omtrent én ud af tre skoler har at *'skabe en varieret skoledag'* (32 %) som formål for inddragelse af bevægelse i skoledagen, og færre skoler har at *"fremme koncentrationsevne"* (17 %), *"fremme inklusion"* (7 %) og *"fremme dannelse"* (5 %) som formål. 9 % af skolerne har ikke et fastsat formål for bevægelse, og kun 1 % angiver *"opfyldning af lovgivningen"* som et formål med bevægelse.

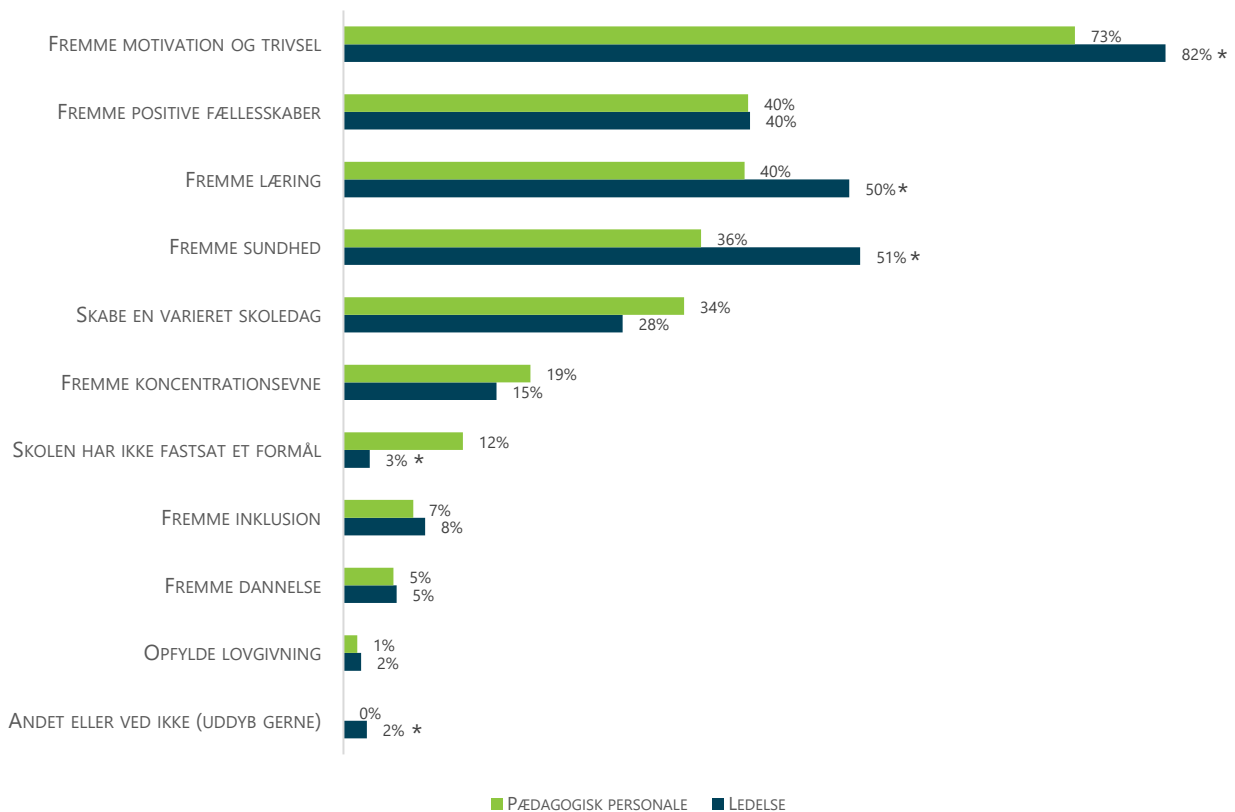
I 2022 blev der indført to nye svarkategorier, *"fremme dannelse"* og *"fremme positive fællesskaber"*, og som følge af dette ses det generelt, at andelen af skoler, som peger på hvert af de enkelte formål, falder sammenlignet med tidligere år. Udviklingerne over tid kan derfor ikke direkte vurderes, men det er dog bemærkelsesværdigt, at *"fremme sundhed"* på trods af dette er steget 7 %-point fra 2020 til 2022. Ligeledes ses et markant fald (14 %-point) i andelen af skoler, som angiver *"skabe en varieret skoledag"*, som synes større end den generelle tilbagegang som følge af flere valgmuligheder. I 2022 tyder det på, at skolerne finder deres primære motivation for arbejdet med bevægelse i andre begrundelser end lovkravet om daglig bevægelse, idet blot 1 % af skolerne angiver netop dette som et formål for inddragelsen af bevægelse i skoledagen. Andelen af skoler, som angiver dette, er faldet støt siden 2016, hvor 15 % af skolerne angav lovgivningen som et primært formål.

4.1.1 Forskelle mellem ledere og det pædagogiske personale

En analyse af svar fra hhv. ledelse og pædagogisk personale viser, at der imellem disse personalegrupper findes forskellige opfattelser af hvilke formål, som ligger til grund for at arbejde med bevægelse på skolerne. Figur 4.2 viser, at der er signifikant forskel på besvarelsenerne mellem ledere og pædagogisk personale omkring fem af de opstillede formål. Hvor 82 % af lederne angiver, at *'fremme motivation og trivsel'* som et primært formål for arbejdet med bevægelse, er dette tilfældet for 73 % af det pædagogiske personale. Ligeledes angiver signifikant flere ledere end pædagogisk personale at *'fremme læring'* (50 % vs. 40 %) og *'fremme sundhed'* (51 % vs. 36 %) som primære formål for bevægelse. Hvor kun 3 % af skolelederne angiver, at skolen ikke har et fastsat mål med bevægelse, angiver fire gange så mange pædagogiske personaler (12 %), at dette er tilfældet. Endelig har 2 % af skolelederne angivet andre begrundelser end de angivne svarmuligheder. Af fritekst uddybninger fremgår det, at disse omhandler et ønske om at udtrykke, at deres skole inddrager bevægelse på baggrund af flere formål end de tre valgmuligheder.

Det er fortsat en bemærkning værd, at kun én person fra hver skole har besvaret undersøgelsen. Det er således ikke ledere og pædagogiske personaler på samme skole, som svarer forskelligt, og det kan dermed ikke direkte tolkes, at der er uoverensstemmelse i opfattelsen mellem skoleledere og deres ansatte. Dog tyder resultaterne på, at der er forskel på, hvordan personalegrupper opfatter formål omkring bevægelse i skolen, og det kan være et opmærksomhedspunkt på skolerne at skabe en fælles forståelse for, hvorfor der arbejdes med bevægelse.

Figur 4.2 Forskelle mellem ledere og pædagogisk personale på spørgsmålet: Hvad er skolens primære formål med at arbejde med bevægelse? (Afkryds maksimalt tre)

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=357)

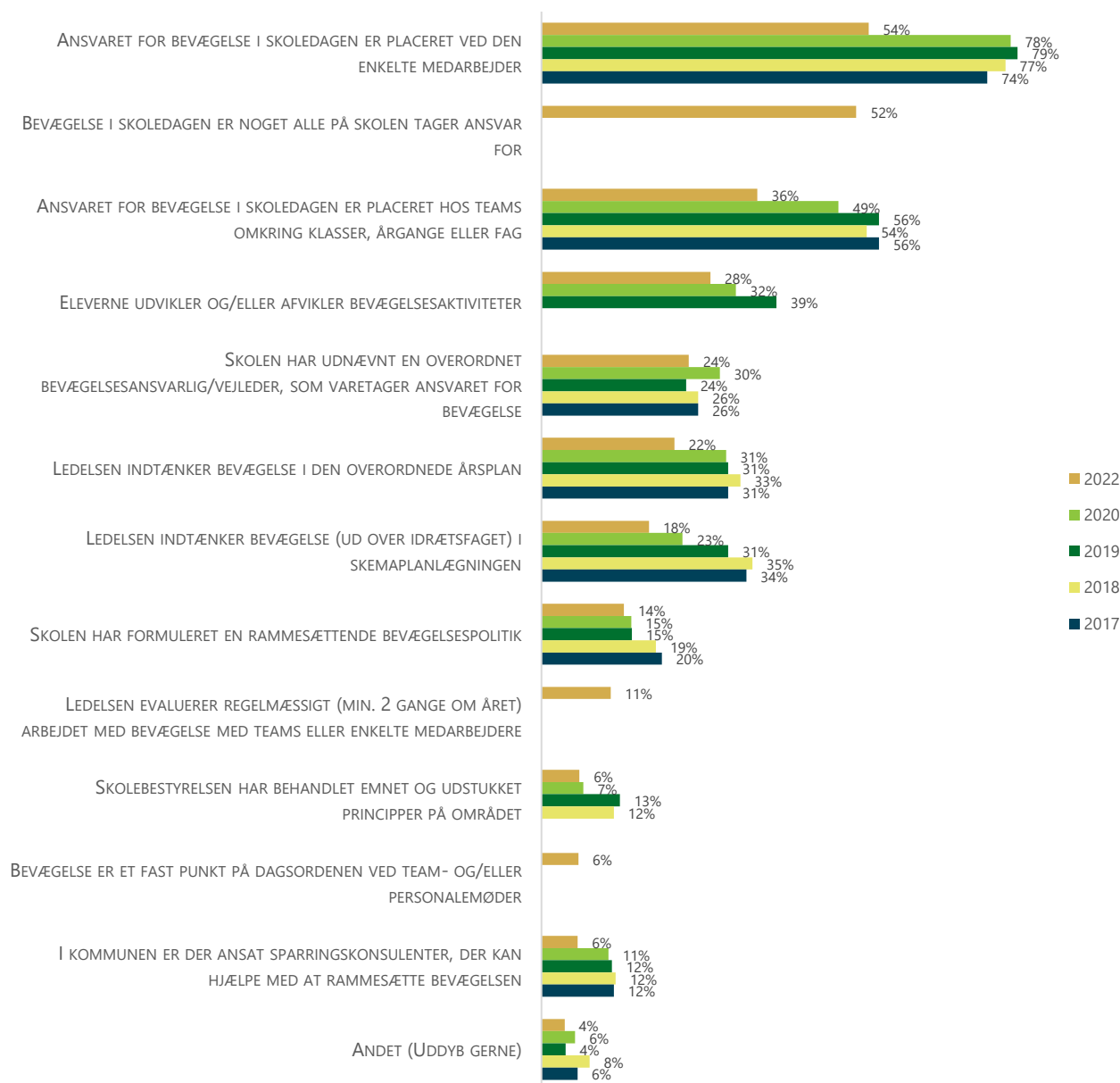
* Signifikant forskellig fra pædagogisk personale, $p \leq 0,05$

Note: Pædagogisk personale omfatter følgende respondenttyper fra spørgeskemaundersøgelsen: Idrætslærer, Anden lærer, Bevægelsesvejleder/-koordinator, Idrætspædagog og Anden pædagog

4.2 Organisering og strukturer omkring bevægelse i skoledagen

Rammesætningen af bevægelse har stor betydning for, hvorvidt en skole lykkes med at gøre bevægelse til en naturlig del af hverdagen. Skolerne spørges i undersøgelsen ind til, hvordan bevægelse er rammesat hos dem. Resultatet ses i Figur 4.3.

Figur 4.3 Hvordan er bevægelse på din skole rammesat? (Angiv gerne flere svar)

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=357), 2020 (n=308), Oxford Research: 2019 (n=404), 2018 (n=449), 2017 (n=425)

Note: Figuren viser ikke resultaterne fra 2016, da der har været større ændringer i svarkategorier og formuleringer, som gør det metodisk vanskeligt at sammenligne med 2016. Som følge af tilføjelsen af tre nye svarkategorier i 2022 er det ikke relevant at lave statistik på ændringer fra 2020, da disse kan skyldes ændringen i antal svarmuligheder.

Figur 4.3 viser, at bevægelse typisk er rammesat hos den enkelte medarbejder (54 %), men også er noget som alle på skolen tager ansvar for (52 %). På godt én ud af tre skoler er ansvaret organiseret i teams omkring klasser, årgange eller fag (36 %). Hertil angiver 28 % af skolerne, at eleverne inddrages omkring bevægelse ved at udvikle og/eller afvikle bevægelsesaktiviteter. Omtrent en fjerdedel af skolerne har en overordnet bevægelsesansvarlig/vejleder, som varetager ansvaret for bevægelse (24 %), og på ca. hver femte skole indtænker ledelsen bevægelse i den overordnede årsplan (22 %) og i skemaplanlægningen (18 %). Relativt få skoler angiver, at de har mere formelle strukturer for arbejdet med bevægelse som en bevægelsespolitik (14 %) eller principper (6 %), ligesom videndeling på møder (6 %) og ledelsesmæssig evaluering (11 %) kun

foregår på relativt få skoler. 6 % af skolerne angiver, at kommunen har konsulenter, som kan støtte omkring rammesætningen af bevægelse.

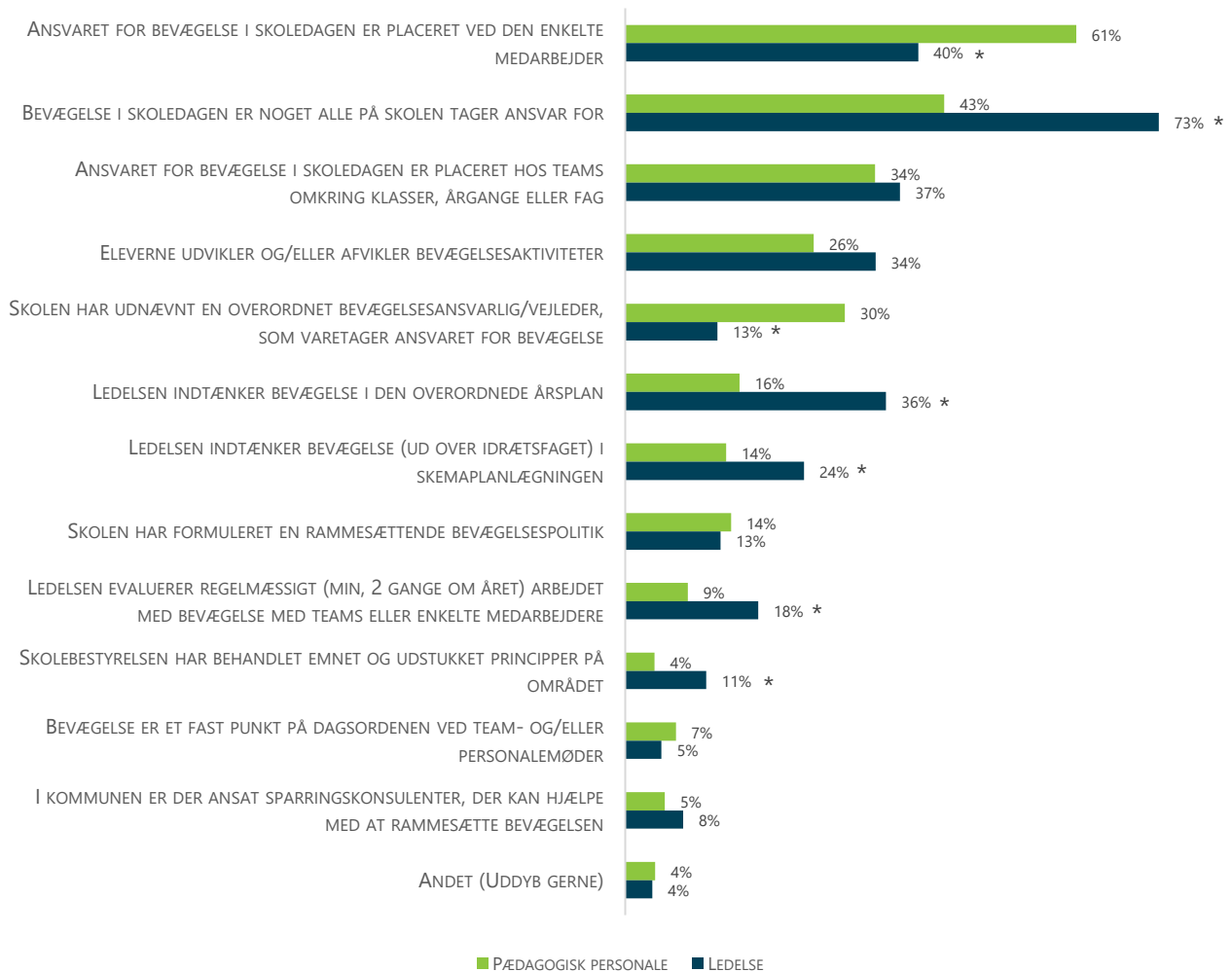
Som følge af tre nye svarkategorier i 2022 ses det, at andelen af skoler, som angiver hver af de enkelte kategorier, generelt er faldet fra 2020 til 2022. Af denne grund er det ikke relevant at lave statistik på disse ændringer. Dog er det bemærkelsesværdigt, at andelen af skoler, som svarer, at ansvaret er placeret hos den enkelte medarbejder, er faldet markant fra 2020 (78 %) til 2022 (54 %). Dette kunne tyde på, at bevægelse i mindre grad end tidligere er overladt til den enkelte underviser. Dog ses der også et markant fald fra 2020 (49 %) til 2022 (36 %) i andelen af skoler, som angiver at bevægelse er forankret i teams.

4.2.1 Forskelle mellem ledere og pædagogisk personale

En analyse af svar fra hhv. ledelse og pædagogisk personale viser, at der imellem disse personalegrupper kan findes forskellige opfattelser af, hvordan bevægelse er rammesat. Figur 4.4 viser, at 61 % af det pædagogiske personale angiver, at ansvaret for bevægelse er placeret hos den enkelte medarbejder, hvilket kun 40 % af lederne angiver. Dette er en signifikant forskel på 21 %-point. Ligeledes angiver signifikant flere ledere end pædagogisk personale (30 %-point), at bevægelse er noget alle tager ansvar for. Der er i 2022 en signifikant forskel mellem ledere og pædagogisk personale i opfattelsen af, hvorvidt skolen har en bevægelsesansvarlig/-vejleder (17 %-point) samt om ledelsen indtænker bevægelse i skolens årsplan (20 %-point) eller i skemaplanlægningen (10 %-point). Hertil angiver dobbelt så stor en andel af lederne i forhold til pædagogisk personale, at ledelsen regelmæssigt evaluerer arbejdet med bevægelse (18 % vs. 9 %) og næsten tre gange så mange, at skolebestyrelsen har udstukket principper på området (11 % vs. 4 %).

Igen kan det bemærkes, at der kun er én person fra hver skole, som har besvaret undersøgelsen. Det er således ikke ledere og pædagogiske personer på samme skole, som svarer forskelligt, og resultatet kan derfor ikke direkte tolkes på den måde, at der er uoverensstemmelse i opfattelsen mellem skoleledere og deres ansatte. Dog tyder resultaterne på, at der er forskel på, hvordan personalegrupper opfatter rammesætningen omkring bevægelse i skolen. Det kan derfor være et opmærksomhedspunkt for skolerne at sikre, at der er fælles forståelse for, hvordan bevægelse er rammesat.

Figur 4.4 Forskelle mellem ledere og pædagogisk personale på spørgsmålet: Hvordan er bevægelse på din skole rammesat? (Angiv gerne flere svar)

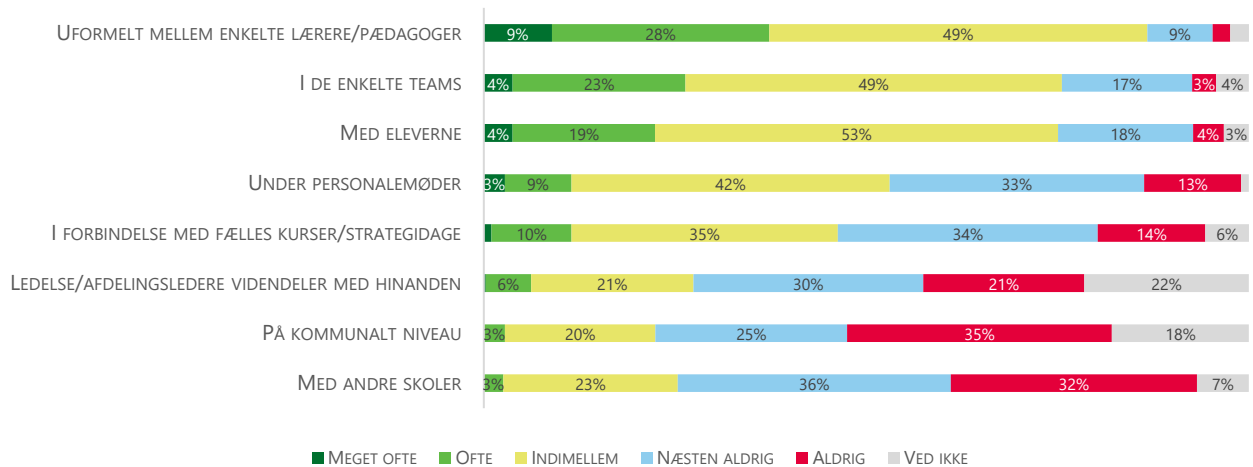
Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=363)

* Signifikant forskellig fra pædagogisk personale, $p \leq 0,05$

Note: Pædagogisk personale omfatter følgende respondenttyper fra spørgeskemaundersøgelsen: Idrætslærer, Anden lærer, Bevægelsesvejleder/-koordinator, Idrætspædagog og Anden pædagog

4.3 Videndeling

Videndeling er centralt for at lykkes med at skabe en kultur, hvor bevægelse er en naturlig del af hverdagen. Faglig videndeling med de nære kollegaer er et vigtigt element for at opbygge kompetencer og erfaring og dermed skabe tryghed og meningsfuldhed for den enkelte medarbejder ved inddragelse af bevægelsesaktiviteter. Skolerne spørges i undersøgelsen ind til, hvordan de typisk videndeler omkring bevægelse. Resultaterne kan ses i Figur 4.5.

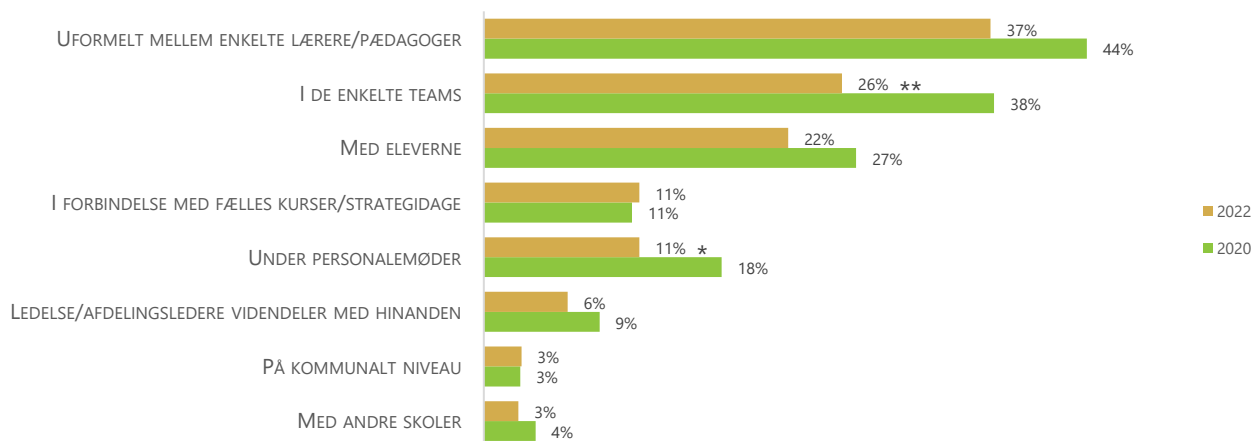
Figur 4.5 Hvor tit videndeler I omkring bevægelse i skoledagen på følgende måder?

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=366)

Note: Som følge af decimalafgrunding giver summen for alle svarkategorier ikke præcis 100 %. Andele $\leq 2\%$ er ikke vist med tal

Figur 4.5 viser, at uformel videndeling mellem enkelte lærere og pædagoger er den primære måde, der videndes på. 37 % vurderer, at dette forekommer "ofte" eller "meget ofte", og hertil svarer 49 % "indimellem". Ligeledes foregår videndeling også ofte i de enkelte teams og med eleverne, hvor hhv. 26 % og 22 % vurderer, at dette forekommer "ofte" eller "meget ofte". Mere organiserede former for videndeling i form af personalemøder og i forbindelse med fælles kurser og strategidage forekommer i mindre omfang, hvor 11 % svarer "ofte" eller "meget ofte".

Fra 2020 til 2022 ses en generel tendens til, at andelen af skoler, som videndeler "ofte" eller "meget ofte", er faldende (Figur 4.6). På alle områder, som der spørges ind til, er andelen den samme eller mindre i 2022 sammenlignet med 2020. For videndeling i de enkelte teams (-12 %-point) og under personalemøder (-7 %-point) er nedgangen statistisk signifikant.

Figur 4.6 Andelen af skoler som angiver at de "Meget ofte" eller "Ofte" videndeler ved spørgsmålet: Hvor tit videndeler I omkring bevægelse i skoledagen på følgende måder?

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=366)

* Signifikant forskel fra 2020 til 2022, $p \leq 0,05$, ** $p \leq 0,01$

Note: Som følge af decimalafgrunding er der ikke fuld overensstemmelse mellem summen af svarkategorierne 'ofte' og 'meget ofte' her og angivelserne i Figur 4.5.

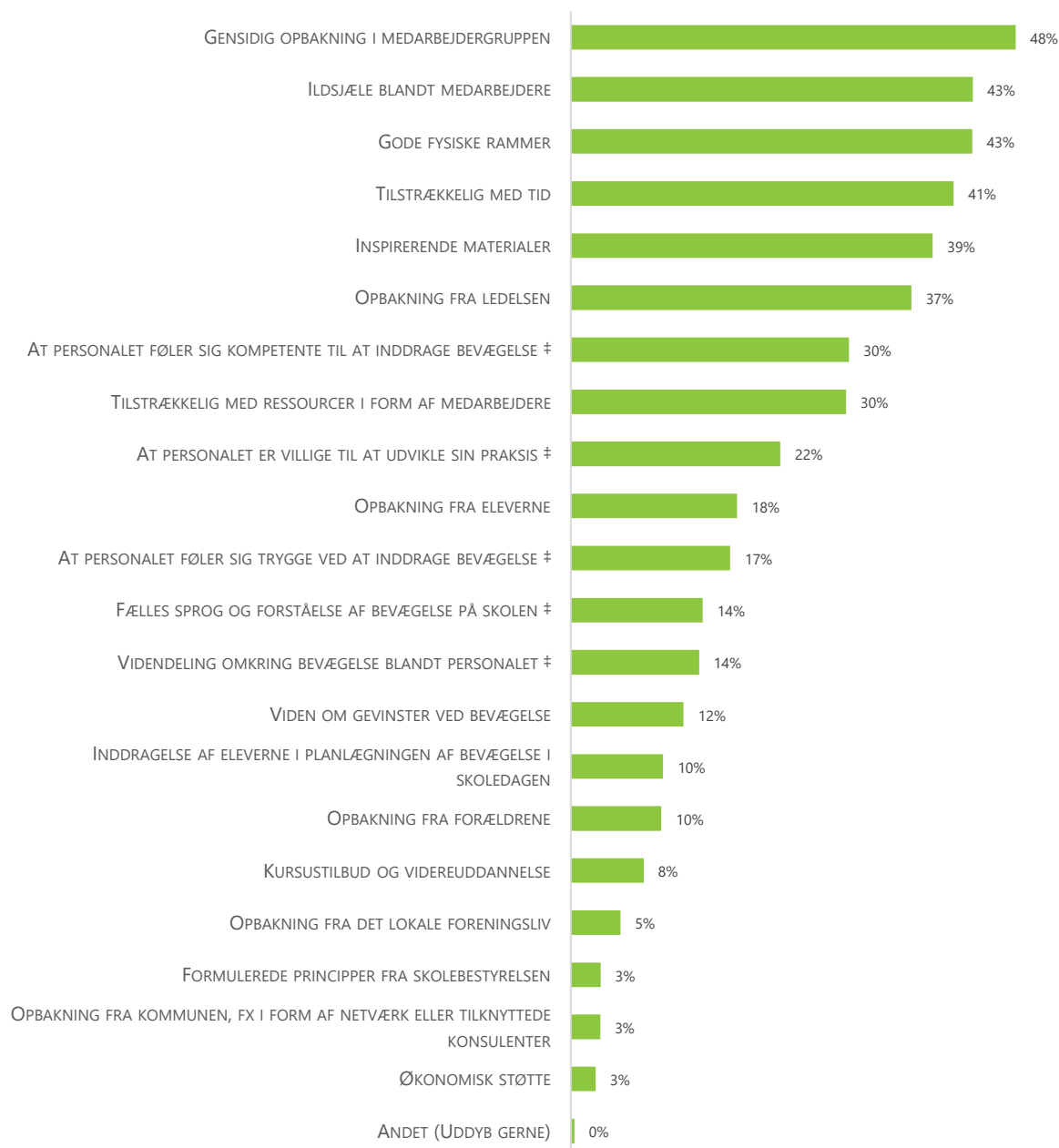
Note: I 2020 er formen på spørgsmålet vedr. videndeling ændret, således at skolerne blev bedt om at angive, hvor ofte de videndeler på de forskellige måder, og ikke blot om de gør det. Derfor er det ikke muligt at sammenligne med tidligere år.

4.4 Fremmende og begrænsende faktorer for bevægelse

4.4.1 Fremmende faktorer

Ligesom i tidligere års undersøgelser er der i 2022 spurgt til, hvilke faktorer skolerne vurderer hhv. fremmer og begrænser inddragelsen af bevægelse på deres skole. På baggrund af en ny ekspertpanelsundersøgelse omkring vigtige faktorer for bevægelse i skolen (J. H. NIELSEN & RASMUSSEN, 2022), blev der i 2022 tilføjet fem nye svarmuligheder til spørgsmålet. Modsat tidligere år vurderes "gensidig opbakning i medarbejder-

Figur 4.7 Hvilke faktorer er de vigtigste for at kunne igangsætte eller sikre bevægelsesaktiviteter på din skole? (vælg de fem vigtigste)

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=361)

‡: Svarmuligheden er tilføjet i 2022

Note: I 2022 er fem nye svarmuligheder blevet tilføjet til spørgsmålet som følge af ny viden og erfaringer fra praksis. Af denne grund er det ikke meningsfuldt at sammenligne med tidligere års besvarelser.

gruppen" (48 %) som den vigtigste faktor for, at skolerne kan igangsætte og sikre bevægelsesaktiviteter (Figur 4.7). "Ildsjæle blandt medarbejdere" er tidligere blevet vurderet som den vigtigste faktor, men er i 2022 placeret på en andenplads med 43 %. "Gode fysiske rammer" er ligeledes blevet vurderet vigtig af 43 % af skolerne, ligesom "tilstrækkelig med tid" (41 %), "inspirerende materialer" (39 %) og "opbakning fra ledelsen" (37 %) også ligger blandt de faktorer, som flest skoler vurderer som vigtige. Faktorer, som er mindre vigtige for at igangsætte og sikre bevægelse, er "formulerede principper fra skolebestyrelsen" (3 %), "opbakning fra kommunen" (3 %) og "økonomisk støtte" (3 %).

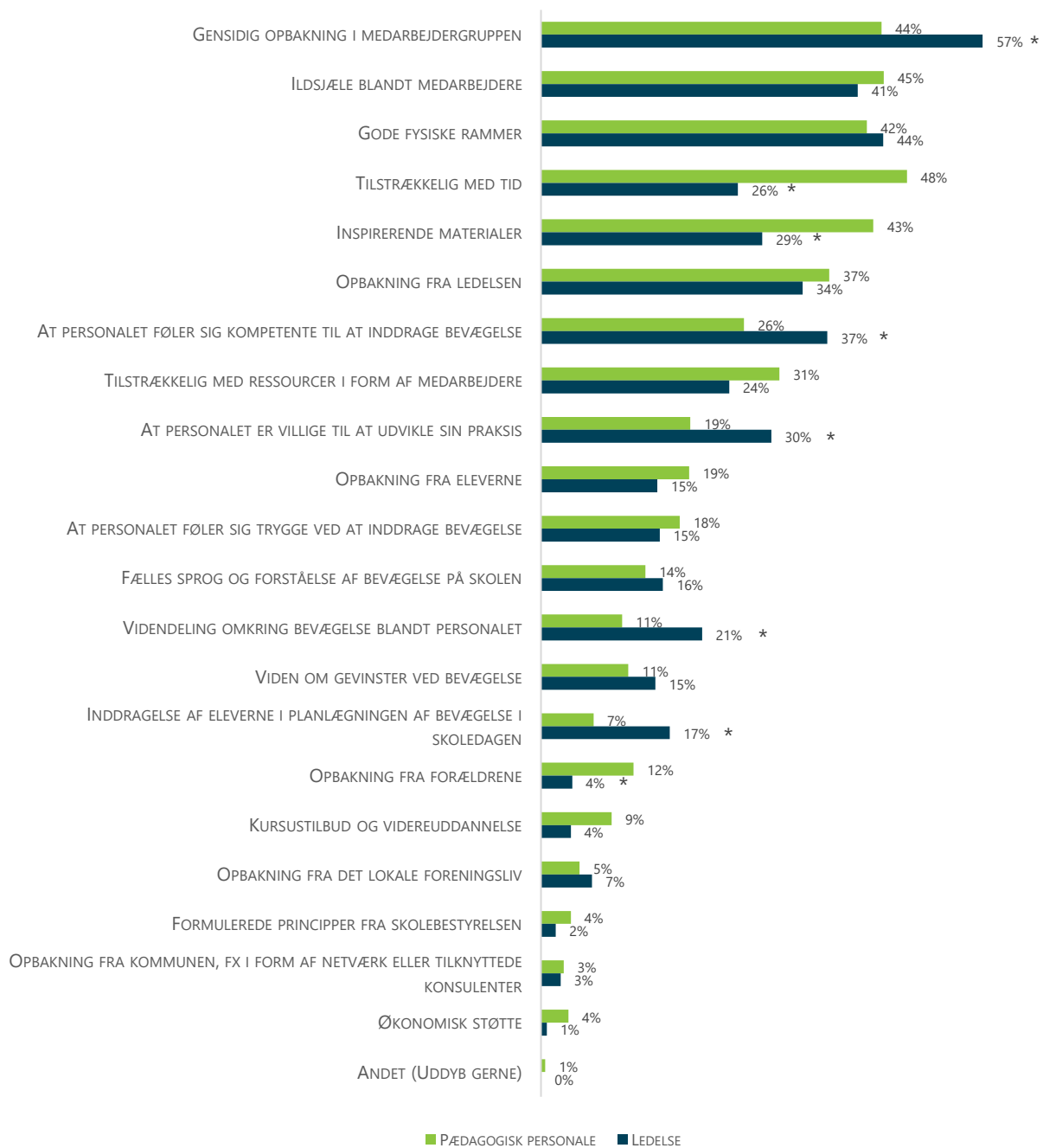
4.4.2 Forskelle mellem ledere og det pædagogiske personale

En analyse af svar fra hhv. ledelse og pædagogisk personale viser, at der imellem disse personalegrupper kan findes forskellige opfattelser af, hvilke faktorer som er vigtige for at kunne igangsætte eller sikre bevægelsesaktiviteter i skolerne. Figur 4.8 viser, at der ved otte ud af de 22 svarkategorier er signifikant forskel mellem ledelse og pædagogisk personale. Eksempelvis vurderer signifikant flere ledere (57 %) end pædagogiske personaler (44 %) "gensidig opbakning i medarbejdergruppen" som en vigtig faktor, hvorimod næsten dobbelt så mange pædagogiske personaler (48 %) som ledere (26 %) vurderer, at "tilstrækkelig med tid" er en vigtig faktor. Desuden vurderer pædagogiske personaler i højere grad end ledere, at "inspirerende materialer" (43 % vs. 29 %) og "opbakning fra forældrene" (12 % vs. 4 %) er vigtige faktorer for bevægelse. Omvendt vurderer flere ledere end pædagogiske personaler "at personalet føler sig kompetente til at inddrage bevægelse" (37 % vs. 26 %), "at personalet er villige til at udvikle sin praksis" (30 % vs. 19 %), "videndeling omkring bevægelse blandt personalet" (21 % vs. 11 %) samt "inddragelse af eleverne i planlægningen af bevægelse i skoledagen" (17 % vs. 7 %).

Ved 14 af de 22 svarkategorier er der ingen signifikant forskel mellem ledere og pædagogiske personalers besvarelser, hvilket tyder på, at grupperne finder disse kategorier lige vigtige. Heriblandt var højt rangerede faktorer som "ildsjæle blandt medarbejdere", "gode fysiske rammer" og "opbakning fra ledelsen".

Det er vigtigt at bemærke, at også her har kun én person fra hver skole besvaret undersøgelsen. Det er således ikke ledere og pædagogiske personaler på samme skole, som svarer forskelligt, og resultat kan derfor ikke direkte tolkes på den måde, at der er uoverensstemmelse i opfattelsen mellem skoleledere og deres ansatte. Dog tyder resultaterne på, at der er forskel på, hvordan disse to grupper generelt vurderer fremmede faktorer for bevægelse i skolen, og det kan være et opmærksomhedspunkt på skolerne at sikre, at der er en fælles forståelse for, hvilke faktorer som er vigtige at understøtte, og hvordan det gøres.

Figur 4.8 Forskelle mellem ledere og pædagogisk personale på spørgsmålet: Hvilke faktorer er de vigtigste for at kunne igangsætte eller sikre bevægelsesaktiviteter på din skole? (vælg de fem vigtigste)

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n= 353)

* Signifikant forskellig fra pædagogisk personale, $p \leq 0,05$

Note: Pædagogisk personale omfatter følgende respondenttyper fra spørgeskemaundersøgelsen: Idrætslærer, Anden lærer, Bevægelsesvejleder/-koordinator, Idrætspædagog og Anden pædagog

4.4.3 Begrænsende faktorer

Ligesom skolerne er blevet bedt om at vurdere, hvilke faktorer som fremmer bevægelse i skoledagen, er de også blevet spurgt ind til, hvilke faktorer de primært vurderer begrænser bevægelsen i skolen. Figur 4.9 viser, at "tilstrækkelig med tid" (49 %) er den faktor, som flest skoler vurderer, er begrænsende for igangsættelse af bevægelsesaktiviteter på skolerne. Dernæst fremhæves "at personalet ikke føler sig kompetente til at inddrage bevægelse" (30 %), "de fysiske rammer" (25 %), "at personalet ikke føler sig trygge ved at

Figur 4.9 Hvilke faktorer er de primære, som begrænser igangsættelse af bevægelsesaktiviteter på din skole? (vælg de fem vigtigste)

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=355)

‡: Svarmuligheden er tilføjet i 2022

Note: I 2022 er fem nye svarmuligheder blevet tilføjet til spørgsmålet som følge af ny viden og erfaringer fra praksis. Af denne grund er det ikke meningsfuldt at sammenligne med tidligere års besvarelser.

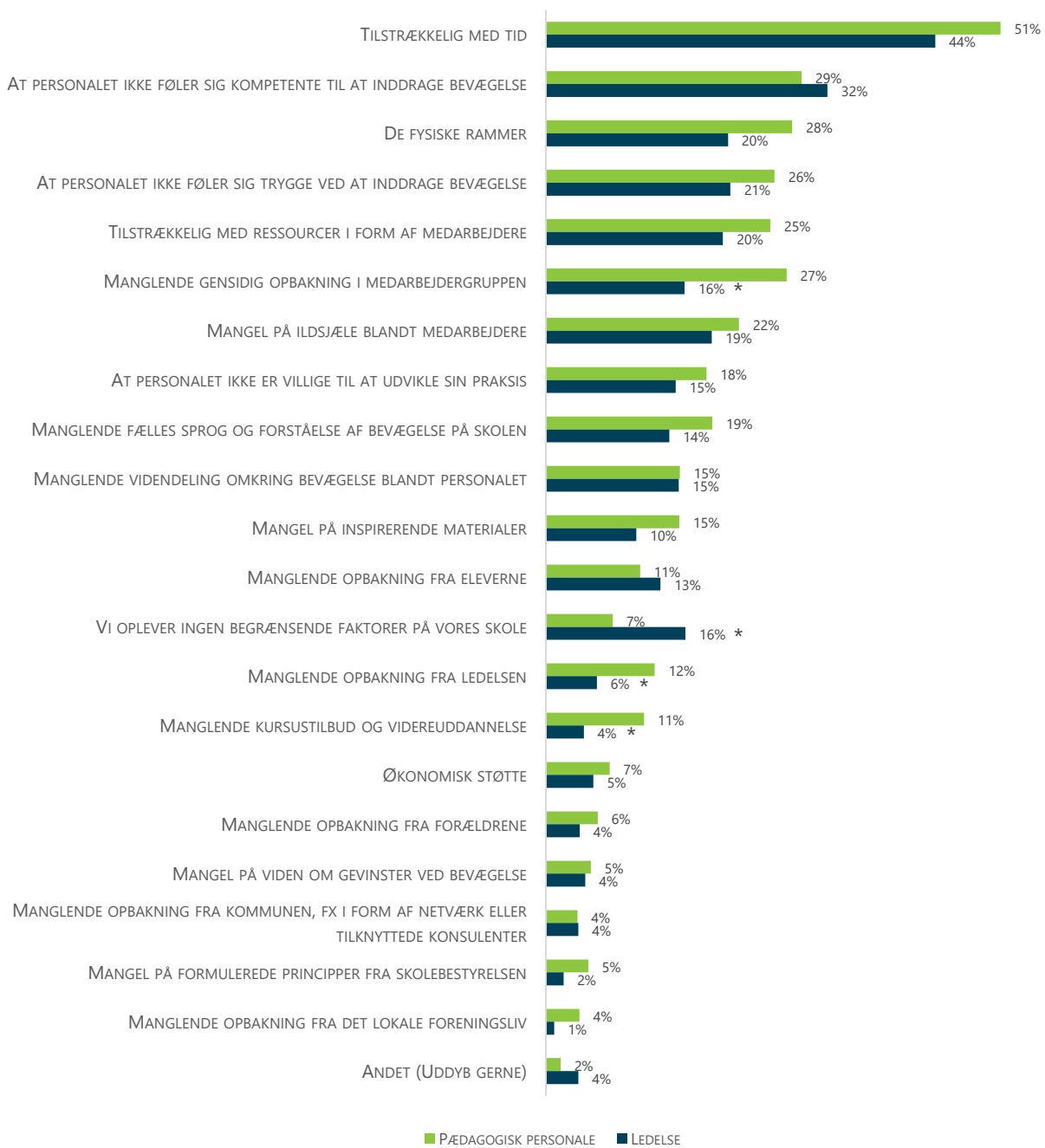
inddrage bevægelse" (24 %), "tilstrækkelig med ressourcer i form af medarbejdere" (24 %), "manglende gensidig opbakning i medarbejdergruppen" (23 %) samt "mangel på ildsjæle blandt medarbejdere" (21 %). Én ud af 10 skoler vurderer, at skolen ikke har nogle begrænsende faktorer for inddragelse af bevægelse.

4.4.4 Forskelle mellem ledere og det pædagogiske personale

En analyse af svar fra hhv. ledelse og pædagogisk personale viser, at der imellem disse personalegrupper kun findes få signifikante forskelle i opfattelsen af, hvilke faktorer som begrænser igangsættelse af bevægelsesaktiviteter i skolerne (Figur 4.10). Signifikant flere pædagogiske personaler (27 %) end ledere (16 %) vurderer, at manglende gensidig opbakning i medarbejdergruppen er en begrænsende faktor for bevægelse i skolen. Signifikant flere pædagogiske personaler end ledere har angivet "manglende opbakning fra ledelsen" (12 % vs. 6 %) og "manglende kursustilbud og videreuddannelsen" (11 % vs. 4 %) som en begrænsende faktor, hvorimod flere end dobbelt så mange ledere (16 %) end pædagogiske personaler (7 %) angiver, at skolen ikke har nogle begrænsende faktorer for bevægelse.

Som i de øvrige analyser af forskellen mellem ledelse og pædagogisk personale er det vigtigt at bemærke, at der kun er én respondent fra hver skole, og resultaterne af denne analyse angiver, hvordan forskellige personalegrupper anser begrænsende faktorer for bevægelse i skoledagen og ikke nødvendigvis forskelle i opfattelse på samme skole.

Figur 4.10 Forskelle mellem ledere og pædagogisk personale på spørgsmålet: Hvilke faktorer er de primære, som begrænser igangsættelse af bevægelsesaktiviteter på din skole? (vælg de fem vigtigste)

Kilde: Dansk Skoleidræt 2020 (n=348)

* Signifikant forskellig fra pædagogisk personale, $p \leq 0,05$

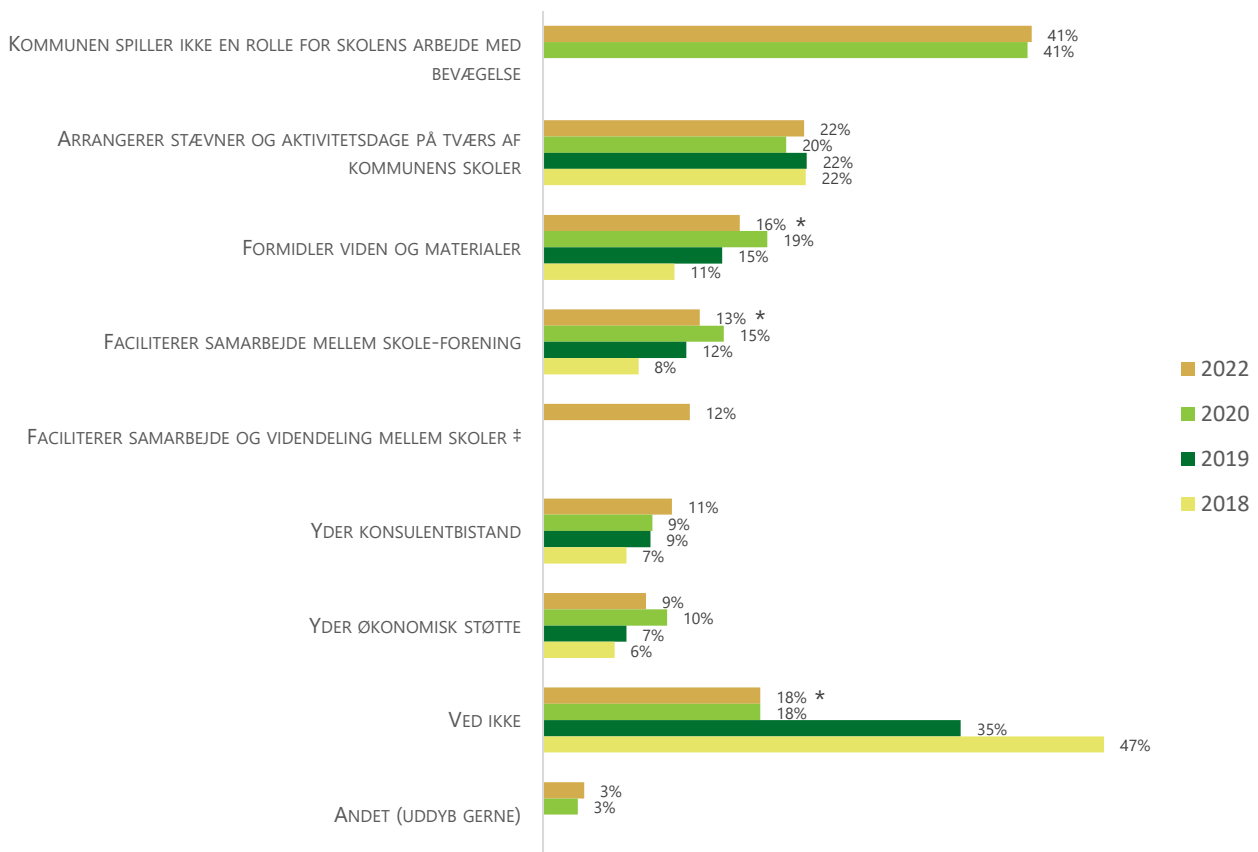
Note: Pædagogisk personale omfatter følgende respondenttyper fra spørgeskemaundersøgelsen: Idrætslærer, Anden lærer, Bevægelsesvejleder/-koordinator, Idrætspædagog og Anden pædagog

4.5 Kommunens rolle

Som ansvarlig for at drive skolerne i Danmark er det interessant at undersøge, hvilken rolle kommunerne spiller i forhold til arbejdet med bevægelse i skolen. Figur 4.11 viser, at fire ud af ti skoler (41 %) i 2022 angiver, at kommunen ikke spiller en rolle for deres arbejde med bevægelse. Hertil angiver 22 %, at kommunen arrangerer stævner og aktivitetsdage på tværs af kommunens skoler, og 16 % angiver, at kommunen formidler viden og materialer.

Siden spørgsmålet blev indført i 2018, er andelen af skoler, som svarer "ved ikke", faldet signifikant fra 47 % i 2018 til 18 % i 2022. Det store fald kan skyldes, at skolerne er blevet mere bevidste omkring kommunernes rolle, hvilket underbygges af signifikante stigninger fra 2018 til 2022 i svarkategorierne "formidler viden og materialer" (5 %-point) og "faciliterer samarbejde mellem skole-forening" (5 %-point). Dog er det muligt, at tilføjelsen af svarkategorien "kommunen spiller ikke en rolle for skolens arbejde med bevægelse", som 41 % svarede i 2020 og 2022, sandsynligvis også har betydning for det store fald i "ved ikke".

Figur 4.11 Hvilken rolle spiller kommunen for din skoles arbejde med bevægelse? (Angiv gerne flere svar)

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=358), 2020 (n=300), Oxford Research 2019 (n=394), 2018 (n=445)

* Signifikant forskel fra 2018 til 2022, $p \leq 0,05$

‡: Svarmuligheden er tilføjet i 2022

Note: Spørgsmålet blev indført første gang i 2018. Svarkategorierne "Kommunen spiller ikke en rolle for skolens arbejde med bevægelse" og "Andet (uddyb gerne)" er tilføjet i 2020 og "Faciliterer samarbejde og videndeling mellem skoler" i 2022.

5. Implementering af bevægelse

Følgforskningen omkring folkeskolereformen har vist, at implementeringen af reformens elementer, herunder bevægelse i skoledagen, har været kompliceret og fortsat kan styrkes på en stor del af landets skoler (JENSEN ET AL., 2020). Reformens formål var at skabe en varieret skoledag, hvor bevægelse var en naturlig del af alle dele af skoledagen. Centralt i denne opgave står lærerne og pædagogerne, som er dem, der skal vælge at inddrage bevægelse i deres praksis. De er dog samtidig under stor indflydelse af den kultur og de rammer, som skolens ledelse og kollegaer skaber omkring emnet. Implementeringsforskning viser, at sandsynligheden for, at en medarbejder (her lærer eller pædagog) er klar til at inddrage en praksis (her bevægelse) i sit virke, afhænger af tre lige vigtige dele: Motivation, Generel kapacitet og Specifik kapacitet (SCACCIA ET AL., 2015). Disse er tidligere blevet illustreret som en trebenet skammel (SMEDEGAARD, 2019) for at illustrere, at de alle er lige vigtige, og at hvis bare ét af benene er korte, så vakler skamlen. De tre dele omfatter følgende:

Motivation

For at en lærer eller pædagog kan føle sig motiveret for at inddrage bevægelse, er det vigtigt, at det opleves som fordelagtigt for underviseren i forhold til vedkommendes formål med arbejdet som lærer eller pædagog. Underviseren skal desuden opleve at inddragelsen af bevægelse er kompatibel med den hverdag og de rammer som vedkommende oplever. Endeligt skal underviseren opleve en synlig værdi af inddragelsen af bevægelse i forhold til sine formål som lærer eller pædagog.

Generel kapacitet

Generel kapacitet omhandler den kapacitet, som ligger i organisationen i forhold til at understøtte inddragelsen af bevægelse. Herunder ligger, at ledelsen tydeligt viser og kommunikerer, at inddragelse af bevægelse er vigtigt for skolen, og at der i skolen (og kommunen) er strukturer, som understøtter inddragelsen. Dette kan være strukturer for evaluering af arbejdet, videndeling, anerkendelse for indsatsen etc. Endelig ligger der også under generel kapacitet, at der på skolen er skabt en fælles vision, så det er tydeligt for alle, at bevægelse er noget, der er vigtigt på skolen.

Specifik kapacitet

Specifik kapacitet omhandler den kapacitet, som ligger hos den enkelte medarbejder i forhold til at inddrage bevægelse. Herunder ligger at underviseren føler sig kompetent til at inddrage bevægelse i sin praksis, og at vedkommende oplever støtte og support fra sine kollegaer omkring det. Det er således vigtigt, at læreren eller pædagogen oplever, at det er let at tale og videndele med sine kollegaer om gode erfaringer og udfordringer med inddragelsen af bevægelse.

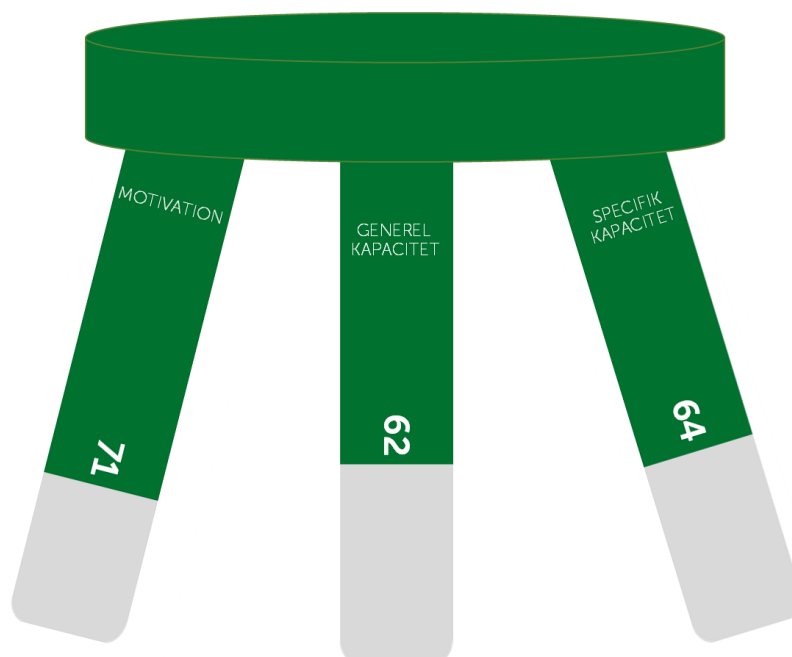
På baggrund af denne model blev der konstrueret tre batterier af spørgsmål med formål om at afdække hvert ben i skamlen. Batterierne indeholdt hhv. 14 (motivation), 8 (generel kapacitet) og 8 (specifik kapacitet) spørgsmål formuleret som udsagn, som respondenterne skulle erklære sig enig eller uenig i på en 7-trins skala. Batterierne var opbygget så de spurgte ind til aspekter omkring bevægelse i hele skoledagen. Et eksempel på et udsagn fra batteriet, som afdækker motivation, er følgende:

"På min skole får personalet den nødvendige opbakning og støtte til arbejdet med bevægelse fra kollegaer"

For hvert batteri er der udregnet en gennemsnitsscore som efterfølgende blev omregnet til en 0-100 skala. En score på 100 er således udtryk for, at alle respondenterne har valgt 'helt enig' til alle udsagn i et batteri¹.

¹ Se Appendiks Bevægelse i skoledagen 2022 for uddybning af spørgsmål i de tre batterier

Figur 5.1 Vigtige forhold for implementering af bevægelse på skolerne

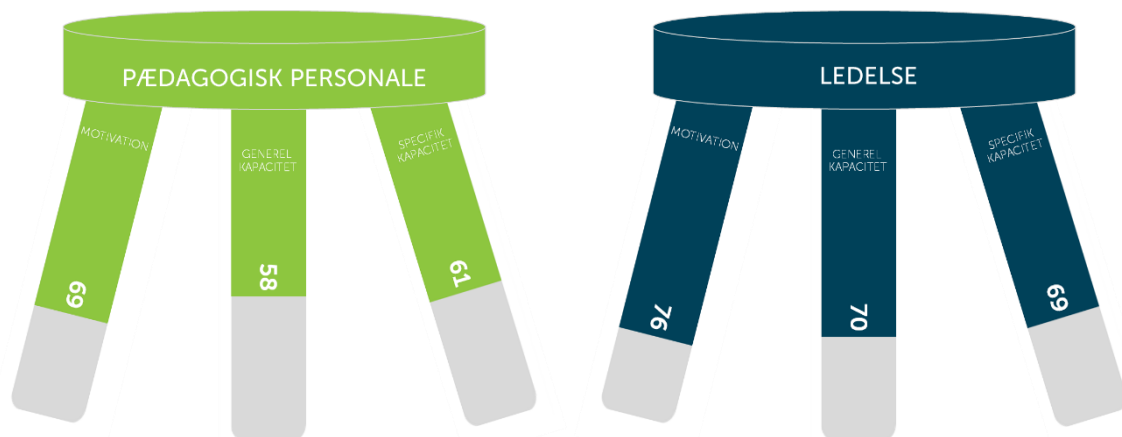
Skolernes samlede vurdering af tre vigtige forhold for at lykkes med implementering af bevægelse i skoledagen. Værdien i de tre ben er udregnet på baggrund af skolernes vurdering på tre batterier med udsagn, som afdækker hvert område.
Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=341)

Figur 5.1 viser skolernes samlede besvarelse på de tre batterier, som afdækker hhv. motivation, generel kapacitet og specifik kapacitet. For motivation ligger skolerne på 71, hvor de for generel kapacitet og specifik kapacitet ligger en smule lavere med en score på hhv. 62 og 64. Da implementering ud fra skammelmодellen ikke tidligere er blevet undersøgt på denne måde, er der endnu ikke referenceværdier, som resultatet kan vurderes ud fra. Resultatet tyder på, at det især er omkring generel og specifik kapacitet, at skolerne bør fokusere for at understøtte implementeringen af bevægelse.

Ved opdeling af besvarelser på skoleledere og pædagogisk personale ses det, at det pædagogiske personale generelt har en lavere vurdering end ledelsen (Figur 5.2). Generel kapacitet er det område med den største difference imellem grupperne (12), hvor pædagogisk personale ved specifik kapacitet og motivation angiver en score, som er hhv. 8 og 7 mindre end ledelsen.

Som i de øvrige analyser af forskellen mellem ledelse og pædagogisk personale er det vigtigt at bemærke, at der kun er én respondent fra hver skole, og resultaterne af denne analyse angiver, hvordan forskellige personalegrupper anser begrænsende faktorer for bevægelse i skoledagen og ikke nødvendigvis forskelle i opfattelse på samme skole.

Figur 5.2 Vigtige forhold for implementering af bevægelse på skolerne fordelt på ledere og pædagogisk personale

Pædagogiske personalers (n=234) og ledelsers (n=101) vurdering af tre vigtige forhold for at lykkes med implementering af bevægelse i skoledagen. Værdien i de tre ben er udregnet på baggrund af skolernes vurdering på tre batterier med udsagn, som afdækker hvert område.

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=335)

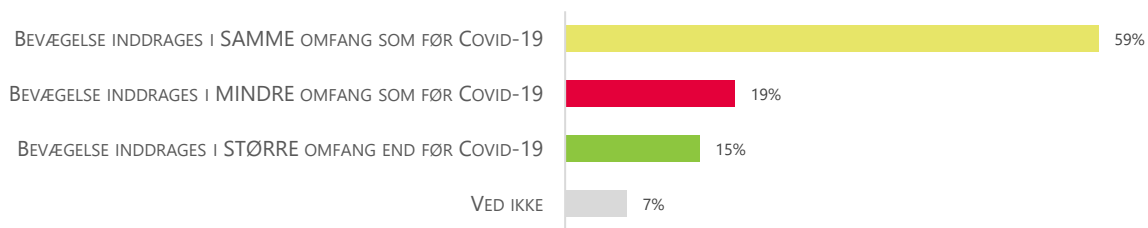

6. Fastholdelse af erfaringer fra Covid-19 perioden

Corona-pandemien ændrede i en periode vilkårene for det danske samfund markant fra 2020 og dermed også for skolerne. Med fjernundervisning, opdeling og krav om udendørs undervisning blev skolernes kreativitet sat i spil i en hverdag, som afveg markant fra den normale skoledag. I 2020 angav over halvdelen af skolerne, at de i indskolingen og på mellemtrinnet efter genåbningen inddrog bevægelse i undervisningen i større omfang end før nedlukningen. I udskolingen var dette tilfældet på 36 % af skolerne (J. H. NIELSEN, 2020). Det er derfor interessant at undersøge, om disse positive erfaringer, som blev gjort med bevægelse i skoledagen, er blevet fastholdt på skolerne efter et skoleår med færre restriktioner i skolen og kun meget kort hjemsendelse omkring julen 2021.

I dette års undersøgelse spørger vi ind til, i hvilket omfang skolen inddrager bevægelse sammenlignet med før Covid-19. Seks ud af ti skoler (59 %) angiver i 2022, at de inddrager bevægelse i samme omfang, som de gjorde før Covid-19 pandemien (Figur 6.1). Hver femte skole (19 %) inddrager bevægelse i mindre omfang end før pandemien, og 15 % inddrager bevægelse i større omfang end før pandemien. Det tyder således på, at det har været svært for skolerne at fastholde de gode erfaringer med bevægelse, som blev gjort under Covid-19 perioden.

Figur 6.1 Hvilken betydning vurderer du Covid-19 perioden har haft for, hvor meget bevægelse inddrages i skoledagen på din skole i dag?

Kilde: Dansk Skoleidræt 2022 (n=341)

7. Referencer

- Donnelly, J. E., Greene, J. L., Gibson, C. A., Smith, B. K., Washburn, R. A., Sullivan, D. K., DuBose, K., Mayo, M. S., Schmelzle, K. H., Ryan, J. J., Jacobsen, D. J., & Williams, S. L. (2009). Physical Activity Across the Curriculum (PAAC): A randomized controlled trial to promote physical activity and diminish overweight and obesity in elementary school children. *Preventive Medicine, 49*(4), 336–341. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2009.07.022>
- Folketinget. (2013). *Aftale mellem regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti), Venstre og Dansk Folkeparti om et fagligt løft af folkeskolen*. <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=161104>
- Frederiksen, M., Gundelach, P., & Nielsen, R. S. (Red.). (2017). *Survey—Design, stikprøve, spørgeskema, analyse* (1. udg.). Hans Reitzels Forlag.
- Have, M., Nielsen, J. H., Ernst, M. T., Gejl, A. K., Fredens, K., Grøntved, A., & Kristensen, P. L. (2018). Classroom-based physical activity improves children's math achievement – A randomized controlled trial. *PLOS ONE, 13*(12), e0208787. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0208787>
- Jensen, V. M., Bjørnholt, B., Mikkelsen, M. F., Nielsen, C. P., & Ladekjær, E. (2020). *Den længere og mere varierede skoledag—En analyse af reformens elementer*. VIVE.
- Mainz, P., & Fuglsang, J. (2022, august 4). *SF opsiges forlig om folkeskolen*. Politiken. <https://politiken.dk/indland/uddannelse/art8903759/SF-opsiger-forlig-om-folkeskolen>
- Mullender-Wijnsma, M. J., Hartman, E., de Greeff, J. W., Doolaard, S., Bosker, R. J., & Visscher, C. (2016). Physically Active Math and Language Lessons Improve Academic Achievement: A Cluster Randomized Controlled Trial. *Pediatrics, 137*(3), e20152743. <https://doi.org/10.1542/peds.2015-2743>
- Nielsen, C. P., Keilow, M., & Westergaard, C. L. (2017). *Elevernes oplevelser af skolen i folkeskolereformens tredje år*. VIVE.
- Nielsen, J. H. (2020). *Bevægelse i skoledagen 2020*. Dansk Skoleidræt.
- Nielsen, J. H., & Rasmussen, M. (2022). *Afgørende faktorer for bevægelse i skolen*. Dansk Skoleidræt.
- Pedersen, B. K., Andersen, L. B., Bugge, A., Nielsen, G., Roos, E., & von Seelen, J. (2016). *Fysisk aktivitet—Læring, trivsel og sundhed i folkeskolen*. Vidensråd for Forebyggelse.
- Rajala, K., Kankaanpää, A., Laine, K., Itkonen, H., Goodman, E., & Tammelin, T. (2019). Associations of subjective social status with accelerometer-based physical activity and sedentary time among adolescents. *Journal of Sports Sciences, 37*(2), 123–130. <https://doi.org/10.1080/02640414.2018.1485227>
- Scaccia, J. P., Cook, B. S., Lamont, A., Wandersman, A., Castellow, J., Katz, J., & Beidas, R. S. (2015). A practical implementation science heuristic for organizational readiness: R = MC2. *Journal of Community Psychology, 43*(4), 484–501. <https://doi.org/10.1002/jcop.21698>
- Smedegaard, S. (2019). *Fra intentioner til handling—Implementering af fysisk aktivitet i skolen* [Key note]. Sunde Børn Bevæger Skolen Netværksdag, Fredericia.
- Valliant, R., & Dever, J. A. (2018). *Survey weights: A step-by-step guide to calculation* (First edition). Stata Press, A Stata Press Publication, StataCorp LLC.

**dansk
skoleidræt**
- sætter skolen i bevægelse